
CUBA (East) - 2009

NATUUR & HERPETOLOGISCH REISVERSLAG

Anolis smallwodi palardis

Anolis baracoae

Anolis equestris verreonensis

Samenstelling: Freddy Hordies & André Van Hecke

1.	INLEIDING
2.	HERPETOLOGISCHE EVALUATIE
2.1.	Literatuurvoorbereiding.....
2.2.	Resultaat
3.	REISERVARINGEN
3.1.	Planning.....
3.2.	Reisbureau
3.3.	Logies en voedsel.....
3.4.	Klimaat.....
3.5.	Vluchten.....
3.6.	Huurauto.....
3.7.	Begeleiders.....
3.8.	Lokale gidsen
3.9.	Landkaarten.....
4.	RESULTATEN VAN DE WAARNEMINGEN
4.1.	Amfibieën & reptielen
4.2.	Biometrische gegevens
4.3.	Gebruikte afkortingen
5.	REISWEG
5.1.	Gevolgte route
5.2.	Dagjournaal
6.	BIOMETRISCHE GEGEVENS.....
6.1.	Amphibia
6.1.1.	Bufonidae
6.1.2.	Hylidae.....
6.1.3.	Leptodactylidae
6.1.4.	Ranidae
6.2.	Reptilia
6.2.1.	Gekkonidae
6.2.2.	Iguanidae.....
6.2.3.	Teiidae
6.2.4.	Xantusiidae.....
6.2.5.	Boidae
6.2.6.	Colubridae
6.2.7.	Typhlopidae
6.2.8.	Emydidae.....
6.2.9.	Crocodylidae.....
7.	WEBSITE FOTOGALERIJ
8.	LITERATUUR.....
9.	OVERZICHTSTABELLEN.....
10.	FOTO'S

1. INLEIDING.

Van 2 tot 16 september 2009 zijn wij (Freddy Hordies en André Van Hecke) voor de tweede keer dit jaar op herpetologische excursie geweest naar Cuba. Na het bezoek in het voorjaar aan het westelijke deel van Cuba en gelet op de unieke herpetologische kennis van onze gids Luis Díaz, was de keuze snel gemaakt om in het najaar de oostelijke provincies te gaan onderzoeken.

In dit rapport geven wij een overzicht van:

- (1) de voorbereidingen van het herpetologisch aspect van de reis;
- (2) de dagelijkse reis- & herping-activiteiten met vermelding van de waargenomen soorten;
- (3) het resultaat van de biometrische/visuele gegevens van de gevangen/waargenomen dieren;
- (4) een korte toelichting bij de tabellen per soort, gebaseerd op onze eigen notities en/of op basis van de geraadpleegde herpetologische literatuur.
- (5) een fotoreeks van de waargenomen amfibieën en reptielen.

2. HERPETOLOGISCHE EVALUATIE.

2.1. Literatuurvoorbereiding.

Omdat wij op deze reis vergezeld werden door Luis Díaz (herpetologisch medewerker van het Museo Nacional de Historia Natural de Cuba en ondertussen gepromoveerd tot Doctor), was het ontbreken van determinatietabellen geen probleem.

Als voorbereiding hebben we volgende literatuur geraadpleegd:

- * Schwartz, A. en R. Henderson, 1985 *A Guide to the Identification of the Amphibians and Reptiles of the West Indies Exclusive of Hispaniola.*
- * Schwartz, A. en R. Henderson, 1991 *Amphibians and Reptiles of the West Indies.*
- * Schettino, L., 1999 *The Iguanid Lizards of Cuba.*
- * CaribHerp, 2009 *Amphibians and Reptiles of Cuba.*
- * Díaz, L., 2008 *Guia Taxonómica de los Anfíbios de Cuba.*

2.2. Resultaat.

In het oosten hebben wij de provincies Granma, Santiago de Cuba en Guantánamo bezocht en het eiland Cayo Coco (provincie Ciego de Avila) ten noorden van Cuba. We hebben in totaal 25 soorten amfibieën waargenomen (waaronder 2 voor Cuba nieuwe kikkersoorten) en 58 soorten reptielen. Opvallend was toch het groot aantal andere soorten dan we in het westen hadden gezien.

Van onze voorkeurslijst van 10 soorten (gedetailleerd in tabel 5), hebben we er 6 kunnen waarnemen.

Van elke waargenomen herpetologische soort, die we hebben kunnen fotograferen, is er op het einde van dit verslag een foto toegevoegd. Een uitgebreider fotoverslag - met toevoeging van de reisfoto's - is te vinden op www.freanonherping.be.

3. REISERVERINGEN.

3.1. Planning

De planning van de reis en de te bezoeken natuurreservaten werd toevertrouwd aan Reisbureau Cubatur, met als contactpersoon Ariatna Arianna Linares com.natur@cubatur.cyt.cu.

3.2. Reisbureau.

De internationale vlucht werd geboekt bij Reizen Boone, Mechelsesteenweg 86 te 2550 Kontich met dank voor hun uitstekende service.

Hotels, maaltijden, busje met chauffeur, verplichte reisbegeleider, nationale vluchten en gids hebben we via internet en e-mail besteld bij Cubatur en we kunnen dit reisbureau zeker aanbevelen.

3.3. Logies en voedsel.

Alle hotels hadden een drie-sterren-vermelding en waren voorzien van alle comfort; wij kozen voor volpension; als middagmaal zorgde Ariatna voor een lunchpakket of gingen we eten in een plaatselijk restaurant. Voor het avondmaal hadden we keuze uit drie menu's. Op de kwaliteit van het eten viel niets aan te merken.

3.4. Klimaat.

In principe hadden we tijdens onze aanwezigheid in het oosten van Cuba, het einde van het regenseizoen moeten meemaken, met alle herpetologische voordelen vandien. Uiteindelijk hebben we slechts één dag regen gehad. Maar met een totaal van 83 soorten kunnen we niet zeggen dat het ontbreken van regen een negatieve invloed had op de waarnemingen.

3.5. Vluchten.

Met de TGV van Brussel-Zuid naar Parijs Charles de Gaulle. Van hier met Air France een rechtstreekse vlucht naar de hoofdstad Havana. Dan een nationale vlucht naar Holguín en terug naar Havana. Van hier een nationale vlucht naar het eiland Cayo Coco en terug naar Havana en uiteindelijk de internationale vlucht van Havana naar Parijs en met de TGV naar Brussel-Zuid.

Voor de nationale vluchten in Cuba waren de controles bijzonder streng!

3.6. Huurauto.

Via Cubatur werd een minibusje (11 personen) met chauffeur gehuurd. Buiten de steden zijn er in de oostelijke provincies geen wegaanduidingen via verkeersborden/wegwijzers.

3.7. Begeleiders:

Joel Palacio Llanos: onze chauffeur die steeds met een brede lach voor alle verplaatsingen klaar stond en voor wie de nocturne-ritten geen probleem waren. Hij had een bijzondere aandacht om de autobus en inhoud goed te "bewaken".

Ariatna Arianna Linares: wanneer je in Cuba een auto met chauffeur huurt, ben je verplicht om er ook een reisbegeleider bij te nemen; wij hadden een schriftelijk verzoek ingediend bij Cubatur met onze voorkeur voor Ariatna (omdat we haar kenden van vorige reis) en dit werd aanvaard; haar ongelooflijke inzet heeft bijgedragen tot een zeer comfortabele reis: zij zorgde voor de dagelijkse inkopen, het inchecken in de hotels, de lunchpakketten en het reserveren van ontbijten en avondmaaltijden.

Luis Díaz: is de herpetologische medewerker van het Museo Nacional de Historia Natural de Cuba; hij heeft zich ook nu volledig ingezet voor een maximum aan waarnemingen van amfibieën en reptielen; hij kent de Cubaanse herpetofauna, heeft een enorme kennis van habitat en leefgedrag en beschikte over een officiële toelating om de dieren te vangen.

3.8. Lokale gidsen:

Voor de natuurreservaten, had Luis voorafgaandelijk contact gelegd met een plaatselijke gids met herpetologische voorkennis; door hun biotoop- en terreinkennis hebben we meerdere en soms zeldzame soorten in de hand kunnen bestuderen:

<i>P. N. Desembarco del Granma</i>	<i>Ernesto Palacio Verdecici</i>
<i>Reserva Ecologica Hatibonico</i>	<i>Yamilka Joubert Martinez & Taidy Socarra's Prieres</i>
<i>P. N. A. de Humboldt</i>	<i>Norvis Hernández Hernández</i>

3.8. Landkaarten.

Als wegenkaart gebruikten wij: International Travel Maps Cuba, 1:600.000.

4. RESULTATEN VAN DE WAARNEMINGEN.

4.1. Amfibieën & reptielen.

Vorbereidingen en resultaten van onze waarnemingen, worden in dit rapport gedetailleerd als volgt:

<i>Tabel 1</i>	<i>Checklist CaribHerp 2009.</i>
<i>Tabel 2</i>	<i>Waarnemingen per gebied & per datum.</i>
<i>Tabel 3</i>	<i>Waarnemingen volgens systematiek.</i>
<i>Tabel 4</i>	<i>Waarnemingen per Nationaal Park.</i>
<i>Tabel 5</i>	<i>Top-10 voorkeursoorten.</i>
<i>Tabel 6</i>	<i>Wijze van waarnemen per soort.</i>
<i>Tabel 7</i>	<i>Aantal soorten & aantal dieren.</i>
<i>Tabel 8</i>	<i>Gebruikte afkortingen & vertalingen.</i>
<i>Tabel 9</i>	<i>Beschrijving van de route.</i>

4.2. Biometrische gegevens.

Waar mogelijk en in functie van de beschikbare tijd en omstandigheden, werden de waargenomen amfibieën en reptielen gevangen (1) voor de determinatie, (2) het inwinnen van biometrische gegevens betreffende lengte, gewicht, geslacht, dracht, enz... en (3) als fotografisch bewijsmateriaal.

In punt 6 wordt per soort een gedetailleerd overzicht gegeven van de waarnemingen met toevoeging van een summiere bespreking van eigen notities en/of van de literatuur. Aangezien sommige beschrijvingen (zoals bijv. habitat) zich soms moeilijk laten vertalen, worden deze af en toe in het Engels opgegeven.

4.3. Gebruikte afkortingen.

In tabel 8 geven we een overzicht (met vertaling in het Engels) van de gebruikte woorden en afkortingen in de biometrische tabellen.

5. REISWEG.

5.1. Gevolgde route.

Met tabel 9 geven we een beschrijving van de dagelijkse route.

5.2. Dagjournaal van de reis met herpetologische soortvermelding.

Woensdag 2 september 2009.

Om 5:15u nemen we in Kontich de trein naar Brussel-Zuid. Na een vlotte check-in aan de desk van Air France, vertrekt om 7:31u de TGV naar Parijs, waar we met een 777-300 om 14:35u opstijgen richting Cuba. Na een vlucht van 9:25u voor een afstand van 7.860km, landen we in Havana om 17:56u (plaatselijke tijd). Na meer dan een uur wachten aan de bagageband, worden we in de hall opgewacht door Luis en Ariatna. We vertrekken naar Hotel Florida waar we om 20:10u aankomen en onmiddellijk gaan slapen, gelet op de vroege binnenvlucht morgen naar Holguín.

Donderdag 3 september 2009.

Om 3:00u krijgen we de wake-up call en anderhalf uur later zijn we in de nationale luchthaven van Havana. Om 6:25u stijgen we op en landen een uur later in de oostelijke provincie Holguín. Hier ontmoeten we Joel, onze chauffeur voor de komende 8 dagen en vertrekken we richting Niquero.

We houden een eerste zoekstop aan de brug over de rivier Rio Cauto El Cristo en dit loont: we noteren in het dagboekje: Trachemys decussata (zoals later zal blijken de enige waarneming van deze waterschildpad), Anolis homolechis, Anolis allisoni, Leiocephalus stictigaster celeustes, Anolis porcatus en Anolis sagrei. Als klap op de vuurpijl vestigt Luis onze aandacht op de roep van een nieuwe, nog niet beschreven soort fluitkikker met als voorlopige naam Eleutherodactylus undescribed varleyi-like.

De rit gaat verder naar Bayamo. In de taverna Bocadero met een schitterend uitzicht, genieten we van een laat ontbijt. Niet alleen de sandwich smaakt overheerlijk maar vlakbij horen we roepende Eleutherodactylus undescribed varleyi-like en over de terrasmuurtjes lopen er meerdere adulte en subadulte Anolis allisoni.

Om 10:30u vertrekken we zonder stops naar ons hotel in Niquero, waar we drie uur later aankomen.

Na de lunch gaan we onze lokale gids Ernesto ophalen en rijden we richting Cabo Cruz voor een bezoek aan het Nationaal Park Desembarco del Granma. Het wordt een mooie en interessante wandeling langs de Trail El Guafe en we maken kennis met zes nieuwe soorten hagedissen: Anolis equestris verreonensis, Ameiva auberi hardyi, Anolis jubar oriens, Leiocephalus macropus phyllax, Anolis guafe en Anolis argenteolus.

Om 18:40u verlaten we het park en keren terug naar ons hotel in Niquero. We houden siësta, gaan dineren en vertrekken voor de nocturne-wandeling opnieuw naar de trail van deze namiddag met als nieuwe soorten: Eleutherodactylus atkinsi atkinsi, Anolis ophiolepis (slapend), Eleutherodactylus cfr. varians (new spec.!), Bufo peltoccephalus, Eleutherodactylus tonyi, Osteopilus septentrionalis larven en twee al gekende soorten: Eleutherodactylus undescribed varleyi en een (slapende) Anolis jubar oriens.

Pas na middernacht zijn we terug in ons hotel en gaan we zeer tevreden van het dagresultaat om 01:30u slapen.

Vrijdag 4 september 2009.

Na een korte nachtrust van amper 4,5u gaan we ontbijten en vertrekken we voor een dagwandeling langs de Trail Morlotte Fustete in het Nationaal Park Desembarco del Granma. Ariatna heeft voor lunchpakketten gezorgd, want het einddoel is een 12km verder gelegen grot nabij de zee. Onze local guide Ernesto garandeert dat deze "cave" één van de weinige vindplaatsen is voor de Cubaanse boa. Dus dat belooft. Tijdens de snikhete wandeling observeren we zo maar eventjes 13 soorten, nl. Cricosaura typica, Typhlops lumbricalis, Anolis confusus, Anolis jubar oriens, Leiocephalus macropus phyllax, Anolis porcatus, Eleutherodactylus cfr. varians, Anolis ruibali, Anolis angusticeps, Anolis equestris verreonensis, Leiocephalus carinatus acuarius, Eleutherodactylus tonyi en Ameiva auberi hardyi. Bij de grot aangekomen duurt het amper een vijftal minuten of we staan met een twee meter lange Epicrates angulifer in de hand. Later zal blijken dat dit de enige plek is waar we de Cubaanse boa observeren.

Om 15:35u beginnen we dan aan een wandeling op de trail Bosque Castillo met als gekende soorten Anolis porcatus, Cricosaura typica, Eleutherodactylus cfr. varians en als twee nieuwe notities: Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal en Eleutherodactylus auriculatus.

Pas laat zijn we terug in ons hotel, gaan we douchen, dineren en liggen we beiden om 22:10u te snurken!

Zaterdag 5 september 2009.

Vandaag verlaten we om 8:00u Niquero voor een 310km lange rit naar Caimanera (nabij Guantánamo). We rijden langs de prachtige zuidelijke kustroute en houden enkele zoekstops, die volgende soorten opleveren: Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal, Sphaerodactylus docimus, Leiocephalus carinatus acuarius, Anolis homolechis en Ameiva auberi hardyi.

Om 16:15u arriveren we in Guantánamo waar we kennis maken met onze twee vrouwelijke gidsen (Yamilka en Taidy) voor de komende dagen. Cuba valt op herpetologisch gebied bijzonder mee, want je ziet en hoort overal reptielen en amfibieën: zelfs in het stadsparkje van Guantánamo horen we Eleutherodactylus undescribed varleyi-like en observeren we meerdere weinig schuwe Leiocephalus raviceps raviceps, Anolis sagrei en Anolis porcatus.

Hierna rijden we door naar Caimanera en worden we duidelijk geconfronteerd met de nabijheid van de Amerikaanse militaire basis en gevangenis van Guantánamo. We worden driemaal zeer uitgebreid gecontroleerd op paspoorten en op de nodige vergunningen om het gebied te mogen betreden. Wanneer blijkt dat de naam van gids Yamilka op de vergunning niet correct geschreven is zoals op haar paspoort, ontstaat er enig tumult, een lang oponthoud en getelefoneer (en dit ook telkens bij de latere controles). Maar uiteindelijk mogen we toch Caimanera binnenrijden.

Bij aankomst in hotel Caimanera treffen we aan de receptie als nieuwe gekkosoort Hemidactylus mabouia aan! Onze kamer is een mooie suite met bijhorend dakterras en privé-mirador, dat uitzicht geeft op de US-Guantánamo gevangenis. Aangezien Freddy de vluchtschema's bij heeft van de ISS met aan boord Frank Dewinne, gaan we met zijn allen op uitkijk staan en zien we deze duidelijk voorbijvliegen in een uniek prachtige sterrenhemel.

Terug in de hotelkamer beseffen we het streefdoel van 40 soorten voor deze reis zeker te gaan overschrijden en gaan we om 22:20u zeer tevreden slapen.

Zondag 6 september 2009.

Om 6:00u zijn we in de hoteltuin al actief met de biometrische sessie (=inwinnen van dierkundige gegevens). De temperatuur is nog niet te hoog en daar weten ook soorten als Tarentola americana en Anolis jubar schwartzi van te genieten. Na het ontbijt beginnen we aan een uitgebreide fotosessie tot 10:00u.

Hierna staat een bezoek aan het Reserva Ecologica Hatibonico op het programma. Dit is het enige semiwoestijngebied in Cuba en Yamilka stelt een wandeling voor langs de trail Los Monitongos. Volgens Luis moeten we hier alert zijn voor de mooie Ridderanolis Anolis smallwoodi palardis. En amper vertrokken of we kunnen al een subadult exemplaar bestuderen; verder noteren we de activiteit van Leiocephalus raviceps raviceps, een koppeltje Leiocephalus macropus macropus, Anolis argenteolus en Anolis jubar albertschwartzi.

Om 14:00u is het tijd voor de lunch (kip uit het vuistje en rijst). Hierna gaan we in het dorpje Hatibonico op zoek naar een speciaal hagedisje. En na enig zoeken kunnen we dit juweeltje van een kogelvingergekko Sphaerodactylus torrei spielmani in de hand bekijken; verder zijn hier ook aanwezig: Leiocephalus carinatus acuarius, Leiocephalus raviceps raviceps, Tarentola crombiei, Sphaerodactylus ruibali, Anolis homolechis, Anolis argenteolus, Anolis sagrei, Anolis porcatus en Tarentola americana.

Om 20:10u zijn we terug in ons hotel en gaan we dineren. Aangezien het niet doenbaar is om een nocturne te organiseren door de lastige controleposten, blijven we in het hotel. Maar dan komt André tot de pijnlijke vaststelling dat hij zijn digitaal fototoestel LX3 nergens vindt. Hij hoopt dat het in het busje ligt en zal dat morgen wel verder onderzoeken. Om 22:40 is het bedtijd.

Maandag 7 september 2009.

Na het opstaan, gaat André met chauffeur Joel onmiddellijk in het autobusje op zoek naar het fototoestel maar zonder resultaat. Hij vermoedt dan dat de LX3 (altijd bevestigd aan zijn broeksriem) tijdens een laatste zoekstop - met bijhorende plasbeurt - van zijn broeksriem is geschoven. Aangezien hij een sterk vermoeden heeft waar dit gebeurd is, rijden we na het ontbijt naar de bewuste plek. En ja: pas aangekomen of er klinkt al een vreugdekreet want daar ligt de bewuste camera in het gras. Oef, even geluk hebben!

Om 9:00u zijn we terug in het hotel en houden een anderhalf uur durende fotosessie. Ondertussen komt de hotelmanager ons vertellen dat hij een voederplek heeft voor een Cubaanse leguaan. We stellen ons op naast het terras met open barbecue en al vlug - na het strooien van vleesrestanten - verschijnt Cyclura nubila. Hij is blijkbaar aan de mens gewoon geraakt en niet schuw, waardoor wij vanop enkele meters afstand unieke foto's en videoopnames maken.

Tegen het middaguur verlaten we definitief Caimanera. In Guantánamo nemen we afscheid van Yamilka en Taidy en nemen de lunch in Tortuguilla, waar we Anolis porcatus en Anolis argenteolus bestuderen en terug vrijlaten. Aangezien we pas tegen de avond moeten aankomen in het 175km oostelijk gelegen Baracoa, houden we onderweg meerdere zoekstops met notities van Anolis imias, Leiocephalus raviceps raviceps, Ameiva auberi sabulicolor, Sphaerodactylus ruibali, Sphaerodactylus torrei spielmani, Anolis sagrei, Leiocephalus raviceps raviceps, Sphaerodactylus armasi, Anolis cyanopleurus en Eleutherodactylus limbatus.

Om 19:10u komen we aan in Baracoa en nemen onze intrek in Hotel Porto Santo. Op weg naar het restaurant van het hotel observeren we Anolis allogus en Hemidactylus angulatus. Na het diner gaan we onze plaatselijke gids Norvis ophalen en starten de nocturne-wandeling aan de monding van de Yumiri rivier. Hier worden gegevens verzameld van Eleutherodactylus ronaldi, Eleutherodactylus bartonsmithi, Eleutherodactylus bressle-
rae, Tarentola crombiei en Osteopilus septentrionalis.

Pas na middernacht zijn we terug op onze kamer en gaan we vermoeid maar tevreden om 01:30u slapen.

Dinsdag 8 september 2009.

We staan vroeg op en gaan onmiddellijk ontbijten, want vandaag gaan we op onderzoek in het Nationaal Park A. de Humboldt. Bij vertrek zien we in de hoteltuin een zonnende Anolis sagrei en een Leiocephalus macropus asbolomus.

Pas aangekomen in het Nationaal Park park vangen we een ridderanolis van onze top-10, nl. Anolis baracoae. De verdere wandeling levert notities op van Sphaerodactylus notatus, de kleinste kikker ter wereld in het noordelijke halfmond Eleutherodactylus iberia, Anolis allogus, Anolis inexpectatus, Anolis homolechis en Anolis rubribarbus.

Om 13:15u gaan we uitgebreid lunchen in het park-restaurant Rancho Toa, en hier zijn Anolis baracoae, Anolis homolechis en Anolis argenteolus volop actief.

Om 14:30u verlaten we het A. de Humboldt Park en keren terug naar ons hotel waar we tot 18:30u uitgebreid fotosessie houden. Na het avondmaal staat een nocturne aan de Rio Duaba op het programma. Terwijl André op de kamer de nodige back-ups maakt van zowel zijn eigen foto's (in jpg) als van gids Luis (in raw waardoor de back-up anderhalf uur duurt), gaat Freddy met Luis op stap. Pas tegen middernacht zijn ze terug met herp-gegevens van Bufo taladai, Anolis allogus, Tropidophis melanurus, Eleutherodactylus ronaldi, Eleutherodactylus atkinsi orientalis, Eleutherodactylus simulans, een nog niet beschreven soort fluitkikker met als voorlopige naam Eleutherodactylus new auriculatus-like, Anolis cyanopleurus, Osteopilus septentrionalis, Anolis homolechis en Rana catesbeiana.

Woensdag 9 september 2009.

Niettegenstaande we vandaag een rit van 230km naar Santiago de Cuba voor de boeg hebben, nemen we rustig de tijd voor het ontbijt gevolgd door een fotosessie tot 14:30u; hoe kan het anders met al de interessante soorten die Freddy van de nocturne meebracht.

Wanneer we rond 15:00u Baracoa definitief verlaten, krijgen we voor het eerst regen. Maar niet voor lang want aan de geplande zoekstop Mirador Alto de Cotilla schijnt de zon en zijn Leiocephalus macropus asbolomus, Anolis alayoni en Anolis sagrei van de zonnewarmte aan het genieten.

We dineren in Guantánamo en rijden dan naar Santiago de Cuba, waar we om 21:15u onze intrek nemen in Hotel San Juan. Aangezien er geen avondwandeling gepland is, gaan we om 22:55u slapen.

Donderdag 10 september 2009.

Onze gids Luis is de voorbije dagen meermaals enthousiast geweest over het voor vandaag geplande bezoek aan het Nationaal Park de Gran Piedra, zodat we vroeg opstaan en ontbijten. Wanneer onze chauffeur niet op het afgesproken uur van vertrek verschijnt, gaan we hem zoeken en het blijkt dat hij zich heeft overslapen. Niet erg voor ons want een wandeling in het hotelcomplex levert Anolis argenteolus op en als nieuwe gekkosoort Sphaerodactylus torrei torrei.

Gelukkig is het park niet ver van ons hotel gelegen en arriveren we er rond 8:30u. En Luis heeft gelijk: tijdens de voormiddag-wandeling observeren we 14 soorten amfibieën en reptielen, te weten Anolis argenteolus, Anolis rejectus, eieren en adulten van Eleutherodactylus dimidiatus, Anolis alutaceus, Eleutherodactylus limbatus, Anolis alloqus, Leiocephalus cubensis cubensis, Eleutherodactylus cuneatus, Eleutherodactylus auriculatus, Anolis homolechis en Eleutherodactylus ricordii. Hierna gaan we het gerestaureerde gebouw en de ruïnes bezoeken van de koffieplantage La Isabelica; in de tuin vinden we Eleutherodactylus quantanamera, Anolis porcatus, Eleutherodactylus dimidiatus, Anolis alutaceus, Eleutherodactylus intermedius, Anolis alloqus en Eleutherodactylus auriculatus.

We lunchen laat om 14:20u en een korte wandeling in de directe omgeving levert Tropidophis melanurus op. Als laatste op het programma staat het beklimmen (via een 600 tal treden) van de rots Gran Piedra. We zijn eerder vermoeid en niet zo enthousiast, maar we gaan toch mee. Onderweg zijn Leiocephalus cubensis cubensis en Anolis alloqus actief. Op het hoogste punt aangekomen, moeten we toegeven dat het de moeite waard is. We kunnen genieten van een spectaculair uitzicht en zonder de wolken hadden we Jamaica kunnen zien liggen.

Terug in Santiago de Cuba gaan we van een terrasdrankje genieten om deze supermooie dag af te sluiten. We dineren in het restaurant van het hotel en liggen om 22:15u onder het laken.

Vrijdag 11 september 2009.

Het is vandaag onze laatste dag in het oosten van Cuba. We spenderen dan ook de ganse voormiddag aan een uitgebreide foto-, video- en biometrische sessie.

Op het middaguur vertrekken we naar de Santiago de Cuba Harbour Bay. Hier aangekomen gaan we op zoek naar de pas in 2004 beschreven kogelvingergekko en ja, bingo wanneer we zowel mannetjes als wijfjes van Sphaerodactylus dimorphicus vangen; in dezelfde habitat observeren we ook Anolis jubar oriens.

We worden met een boot naar het Cayo Granma Island gebracht en gaan er luxueus en lekker dineren.

Om 14:00u zijn we terug op het vasteland en brengen de tijd door met een twee uur durende citytour in Santiago de Cuba.

Om 16:30u zijn we gelukkig vroeg in de luchthaven Santiago de Cuba, want de controles van onze bagage veroorzaken enig tumult, omdat er (1) een naamverwisseling is gebeurd van de bagage van André met deze van Luis en (2) een schuifmaat in de handbagage van André als uiterst gevaarlijk wapen wordt beschouwd; deze moet opgeborgen in de grote bagage die terug van de transportband dient gehaald; en dat blijkt geen sinecure te zijn.

Om 19:50u stijgen we op en landen een uurtje later in Havana, waar we terug onze intrek nemen in hotel Florida. Het is 00:30u wanneer we gaan slapen.

Zaterdag 12 september 2009.

Vandaag gaan we met een nationale vlucht naar onze laatste bestemming, nl. het eiland Cayo Coco. Om 10:00u zijn we in de luchthaven; stijgen op om 11:45u en landen een uurtje later op het eiland. En bij het opwachten van de bagage is het al bingo want op de transportband zit een boomkikker Osteopilus septentrionalis, die we vlug vrij zetten buiten de aankomsthal.

Wanneer we bij ons hotel Oasis Playa Coco aankomen, is pad Bufo peltoccephalus blijkbaar al reproductief geweest, gelet op het groot aantal larven in een kunstmatig vijvertje aan de ingang.

Na een vlugge lunch gaan we direct op stap. We willen immers de blauwe ridderanolis van onze top-10 lijst in de hand bestuderen. We zoeken intensief de trail van El Bagá af, waar de soort juist gezien was door de plaatselijke bosarbeider, maar we hebben geen geluk; we kunnen enkel de aanwezigheid van Anolis jubar cocoensis en Anolis sagrei noteren. We maken ook voor het eerst hier kennis met Crocodylus acutus die in gevangenschap wordt gehouden. Erg vervelend op de trail is wel dat we constant gestoken worden door een massa van duizenden muggen.

Ondertussen heeft Luis van een bevriend collega het bericht gekregen dat er een zeldzame ridderanolis van het eiland Cayo Judas werd binnengebracht en of hij het dier wil determineren. Wanneer we in het onderzoeksgebouw aankomen, blijkt de collega al vertrokken maar na enig zoeken (want niemand weet van het dier af) vinden we de anolis en ja hoor: het is de zeldzame Anolis pigmaequestris.

Wanneer we om 18:00u terug in ons hotel aankomen, houden we een twee uur durende fotosessie van deze Anolis pigmaequestris. We gaan dineren en op de terugweg naar de kamer observeren we meerdere Hemidactylus mabouia. Het valt ons op dat in het hotelcomplex nochtans gelegen vlakbij grote zoetwatervijvers, er geen muggen zijn. Maar Luis weet dat hier 's nachts massaal met anti-mug gif wordt gespoten.

Terwijl André opnieuw de avond spendeert aan de broodnodige back-ups van al de foto's, gaan Freddy en Luis op onderzoek in de gigantische tuin van het hotelcomplex. En ja, ook hier zitten er nieuwe soorten: Bufo gundlachi en Bufo empusus.

Zondag 13 september 2009.

Wanneer we om 7:30u gaan ontbijten, staan we in het restaurant aan een nooit gezien buffet. Overigens is het een all-in systeem en je kunt geen eten opnoemen of het staat hier. Is dit een mogelijke verklaring voor het massaal aantal toeristen dat hier het verlof komt doorbrengen? Misschien, maar ook zeker voor het prachtige weer, het hagelwitte strand en het azuurblauw warme zeewater.

Onze eerste zoekstop houden we bij Las Dunas del Puerto. Maar al vlug blijkt dat André niet alleen last heeft van de vele muggen, maar ziek wordt van een zware verkoudheid, vermoedelijk door de auto-airco van de vorige dagen en het nu rijden in een open Suzuki Vitara. Hij wordt aan het hotel afgezet terwijl Freddy en Luis verder op stap gaan. Wanneer zij tegen het middaguur terug zijn, hebben ze volgende soorten waargenomen: Leiocephalus stictigaster septentrionalis, Anolis porcatus, Anolis jubar cocoensis, Cyclura nubila, Leiocephalus

carinatus carinatus, Anolis sagrei en aan El Bagá Ameiva auberi orlandoi, Anolis jubar cocoensis, Anolis sagrei en een verkeersslachtoffer Cubophis cantherigerus.

Na de lunch houden we siësta tot 15:00u, relaxen we aan het strand en gaan we zwemmen in het aangenaam warme zeewater.

De verdere namiddag vullen we in met meerdere zoekstops op (niet te detailleren) plaatsen op het eiland en het notitieboekje wordt aangevuld met volgende soorten: Leiocephalus carinatus carinatus, Sphaerodactylus nigropunctatus granti, Anolis sagrei, Sphaerodactylus notatus en Cyclura nubila.

Om 18:10u zijn we terug in het hotel en ook het diner in buffetvorm is spectaculair!

We beseffen dat het hier onze laatste avond is en gaan op stap voor de laatste nocturnewandeling met als resultaat: Eleutherodactylus planirostris, Bufo empusus, Osteopilus septentrionalis en Bufo peltoccephalus.

Maandag 14 september 2009.

Onze laatste dag op Cayo Coco starten we rustig met een uitgebreid ontbijten een laatste fotosessie van de dieren van gisteren. Hierna gaan we zwemmen in zee en op weg naar het strand zien we Anolis sagrei en Anolis porcatus.

Om 11:15u vertrekken we naar de luchthaven, checken rustig in en na een vlucht van een uur landen we in Havana. We worden naar hotel Florida gebracht, houden siësta, gaan uitgebreid dineren en om 22:30u liggen we beiden te dromen van al onze waarnemingen.

Dinsdag 15 september 2009.

Aangezien we pas in de late namiddag in de luchthaven moeten zijn, wordt het een toeristische relax-dag; na een rustig en uitgebreid ontbijt brengen we de rest van de dag te voet door met een city-tour door Havana.

Om 15:00u zijn we terug op onze hotelkamer, pakken onze koffers en worden we door Luis en Ariatna naar de internationale luchthaven gebracht. Hier nemen we definitief afscheid en de resterende tijd tot de boarding van 19:50u, brengen we door in de lounge. Om 20:35u stijgen we op voor een 8:16u durende vlucht van 7.757km naar Parijs. Hier landen we op **woensdag 16 september** om 11:09u (plaatselijke tijd), nemen we de TGV naar Brussel-Zuid en dan de intercity naar Kontich-station.

Ja, het was een prachtige Cuba herping met 83 soorten amfibieën en reptielen!

6. BIOMETRISCHE GEGEVENS.

6.1. Amphibia.

6.1.1. Bufonidae.

BUFO EMPUSUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
CAYO COCO - HOTEL	12/09	20:30	1	-	-	-	-	SAD	54	8,6
CAYO COCO - HOTEL	12/09	20:35	-	6	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - HOTEL	13/09	21:19	-	1	-	-	-	-	-	-

Een soort die zich graag ophoudt in de omgeving van de mens. In de tuin van ons hotel op het eiland Cayo Coco zijn meerdere exemplaren uitgesproken nachtactief; sommigen hebben een voorkeur voor de verlichtingspalen, die insecten aantrekken en zo een gemakkelijke prooi vormen.

Bufo empusus komt vrij verspreid voor in gans Cuba en ook op de noordelijke eilanden; verbergt zich tijdens het droog seizoen in zelfgegraven tunnels (tot 0.5m diep); adulten worden 90mm groot; voortplantingstijd april tot oktober; dikwijls aangetroffen samen met *Bufo gundlachi*.

BUFO GUNDLACHI										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF- TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	12/09	20:21	1	-	-	-	-	AD	31	1,9
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	12/09	20:39	-	3	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	12/09	20:45	-	-	-	X	M	AD	-	-

Hoewel in Cuba een vrij verspreide soort, noteren wij de aanwezigheid van *Bufo gundlachi* alleen op het eiland Cayo Coco; de roepende mannetjes half september, passen nog juist in de literatuuropgave voor de voortplantingsperiode, nl. van mei tot oktober; verder een uitgesproken nachtactieve soort (behalve de pasgeboren die zich wel overdag laten zien); tot 38mm groot; dikwijls aangetroffen in hetzelfde biotoop als *Bufo empusus*.

BUFO PELTOCEPHALUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	23:47	1	-	-	-	-	AD	136	154
CAYO COCO - HOTEL	12/09	13:40	-	larven	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - HOTEL	13/09	21:26	1	-	-	-	-	SAD	38	4,4

Bufo peltoccephalus kennen wij van onze voorjaarsreis in het westen van Cuba. Toen bleef het aantal waargenomen dieren beperkt tot twee exemplaren en ook nu moeten we het met twee observaties stellen (hoewel het een zeer algemene soort zou zijn). De subadulten hebben een groene rugkleur met bruine vlekken en dit is in totaal contrast met de baksteenrode kleur van de adulte fase. Betreft de voortplanting kunnen wij een notitie maken voor larven, aanwezig in een siervijvertje van de ingang van ons hotel in Cayo Coco.

Volgens de literatuur heeft de soort een voorkeur voor kustgebieden in de vooral oostelijke provincies; uitgesproken nachtactief en dikwijls op wegen; grootte 163mm.

BUFO TALADAI										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO DUABA	08/09	21:10	1	-	-	-	-	SAD	89	39

Deze endemische pad kan 160mm groot worden en komt in Cuba geconcentreerd voor in het centrum en in het uiterste oosten; van zeeniveau tot een altitude van 800m; uitgesproken nachtactief; verstopt zich overdag onder stenen of in zelfgegraven holen; blaast zich op bij dreigend gevaar.

6.1.2. Hylidae.

OSTEOPILUS SEPTENTRIONALIS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	0:15	-	larven	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO YUMURI	07/09	23:11	1	-	-	-	-	SAD	49	90
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:15	-	1	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:15	-	larven	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:15	-	-	-	X	M	AD	-	-
CAYO COCO - AIRPORT	12/09	13:00	-	1	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - HOTEL	13/09	21:05	-	1	-	-	-	-	-	-

Osteopilus septentrionalis is de enige boomkikker soort in Cuba; varieert meestal in grootte tussen 80-110mm, hoewel exemplaren van 165mm gekend zijn; zeer algemeen en leeft graag in de omgeving van de mens. Met betrekking tot de voortplanting noteren wij op 08/09 roepende mannetjes en op 04/09 en 08/09 pas uitgekomen larfjes in stilstaand ondiep water.

Tijdens onze voorjaarsreis begin mei in de westelijke provincies, observeerden wij ook pas uitgekomen larfjes, waaruit we kunnen besluiten dat de soort een lange voortplantingsperiode kent.

6.1.3. Leptodactylidae.

ELEUTHERODACTYLUS ATKINSI ATKINSI

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	21:35	1	-	-	-	-	-	23	0,4
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	23:21	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	23:41	1	-	-	-	-	-	37	3,8

De maximale grootte voor de nominaatsvorm van *Eleutherodactylus atkinsi* is 43mm voor de wijfjes (mannetjes blijven opmerkelijk kleiner); van zeeniveau tot 1200m; komt graag voor in de omgeving van de mens en heeft zich goed weten aan te passen aan tuintjes in steden; heeft een bijzonder schuw gedrag en wordt maar zelden waargenomen; tijdens het voortplantingsseizoen klimmen de mannetjes in struiken (50cm tot 3m) om te roepen.

ELEUTHERODACTYLUS ATKINSI ORIENTALIS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO DUABA	08/09	21:49	1	-	-	-	M	-	22	0,7
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:08	1	-	-	-	W	-	37	4,0
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:08	-	-	-	X	M	AD	-	-

De ondersoort *orientalis* heeft een zeer klein verspreidingsgebied in het uiterste oosten van de provincie Guantánamo. Hier is deze fluitkikker sterk bedreigd geweest door habitatvernietiging, maar de populatie heeft zich goed weten te herstellen in koffieplantages.

ELEUTHERODACTYLUS AURICULATUS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	17:25	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:51	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	13:17	1	-	-	-	W	AD	24	0,8

De endemische Eleutherodactylus auriculatus is een zeer kleine kikkersoort: mannetjes zijn 20mm groot en wijfjes 24mm; komt in Cuba geconcentreerd voor in bosgebieden (tot 1300m altitude) in het uiterste westen en uiterste oosten van Cuba; een bijzonder schuwe soort die moeilijk waarneembaar is, wat wij op 4 en 10 september meermaals moesten vaststellen bij het zoeken naar roepende mannetjes; uiteindelijk gelukt het ons een adult wijfje in de hand te bestuderen.

ELEUTHERODACTYLUS BARTONSMITHI

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO YUMURI	07/09	22:40	1	-	-	-	W	AD	26	1,8

Eveneens een mini fluitkikkertje is Eleutherodactylus bartonsmithi. Onze waarneming van 07/09 van een adult wijfje van 26mm komt volledig overeen met de maximum grootte voor wijfjes; mannetjes worden maar 21mm. Wij zijn uiterst tevreden met deze vangst, aangezien de soort maar op één plaats voorkomt in Cuba, nl. aan de monding van de Yumuri rivier en dan nog binnen een beperkte altitude tussen de 30 en 212m. Ook nu willen we hier de aandacht vestigen op het eenmalig waarnemen van soorten tijdens onze herp-trips.

ELEUTHERODACTYLUS BRESSLERAE

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO YUMURI	07/09	23:45	1	-	-	-	-	AD	43	7

Deze fluitkikker pas beschreven in 1960, heeft hetzelfde beperkt leefgebied als de vorige kikker, nl. de monding van de Yumuri rivier en directe omgeving in de provincie Guantánamo. Ja, en het blijft ook hier bij een eenmalige notitie van de soort!

Literatuurgegevens: max. 46mm; uitgesproken nachtactief; leeft vooral op rotsen langs de kust op een altitude tussen 30-221m.

ELEUTHERODACTYLUS CFR. VARIANS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	22:50	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	23:10	1	-	-	X	M	AD	22	0,2
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	11:31	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	17:35	-	-	-	X	M	AD	-	-

De toevoeging van cfr. in de naam van deze *Eleutherodactylus varians* heeft als reden dat deze fluitkikker - enkel voorkomend in het P. N. Desembarco del Granma - nog niet beschreven is. Er zijn dan ook geen literatuurgegevens beschikbaar.

Uit onze notities blijkt begin september ook/nog voortplantingsperiode te zijn, gelet op roepende mannetjes (zowel 's nachts als overdag). Ook voor de waarneming 23:10u van 03/09 van het gevangen mannetje noteren we dat hij aan het roepen was en m.a.w. dat hij met een lengte van 22mm adult en geslachtsrijp is.

ELEUTHERODACTYLUS CUNEATUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:48	1	-	-	-	-	SAD	30	3,0
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:48	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:49	-	7	-	-	-	-	-	-

Hier moeten we de bespreking beginnen met een ongelooflijke anekdote voor het gedrag van deze soort. In het P.N. de Gran Piedra gaat Luis op een bepaald ogenblik op de grond zitten aan een bosrand; hij begint de roep van "cuneatus" te imiteren en binnen de minuut verschijnen er zeven mannetjes die naar Luis toe komen; zij reageren zeer heftig op het geluid door Luis nagebootst en kruipen op zijn armen en handen; enkelen omklemmen zelfs zijn vingers in amplexus; naar elkaar toe blijken ze ook een agressieve houding te vertonen.

Eleutherodactylus cuneatus komt enkel – maar vrij algemeen – voor in het uiterste oosten van Cuba in het Sierra Maestra gebergte van zeeniveau tot 1515m; heeft een voorkeur voor de omgeving van zowel traag als stromend water; de soort is onderling sterk dominerend; adulten worden 60mm.

ELEUTHERODACTYLUS DIMIDIATUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	10:10	-	eieren	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	10:10	-	1	-	-	-	JUV	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	12:10	1	-	-	-	-	AD	19	0,7

Literatuurnotities: algemeen verspreid in Cuba met een voorkeur voor heuvels en bergen; één van de weinige soorten die ook in dennenbossen voorkomt (tot op 1375m): max. 45mm; uitgesproken grondactief; bedreigd door vernietiging van de habitat.

Interessant is de waarneming aan een goed ontwikkeld eipakket en aan een pasgeboren kikkertje in een strooisellaag op 879m hoogte in het Nationaal Park de Gran Piedra; (de eieren van fluitkikkers komen tot ontwikkeling op het land en zo worden ineens de jonge kikkertjes geboren).

ELEUTHERODACTYLUS IBERIA										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:48	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:50	1	-	-	-	W	AD	13,2	0,1
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:53	1	-	-	-	M	AD	11,5	0,1
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	10:20	-	1	-	-	-	-	-	-

Eleutherodactylus iberia behoort tot het nummer één van onze top-10 voorkeurslijst: het is namelijk de kleinste kikker in de noordelijke hemisfeer (een adult exemplaar is kleiner dan een vingernagel) en komt alleen voor in het Nationaal Park A. de Humboldt van zeeniveau tot 800m. Om de soort te vinden heb je zeker de hulp nodig van een gids en met Luis zit het dus snor om (1) niet alleen de soort te horen roepen maar ook om (2) enkele exemplaren in de hand gedetailleerd te bekijken.

Pas in 1996 voor het eerst ontdekt in Cuba; als lichaamslengte wordt opgegeven variërend tussen de 9 à 10mm met een maximum van 11mm (cfr. onze exemplaren van 11,5mm en 13,2mm). Bijzondere aandacht wordt erop gevestigd dat de soort zeer gemakkelijk verward kan worden met *Eleutherodactylus limbatus* en dat hebben wij tijdens deze Cuba reis zelf kunnen vaststellen. Over de voortplanting is weinig gekend; vermoed wordt dat het wijfje maar twee eitjes legt; die door zowel het mannetje als het wijfje bewaakt worden.

ELEUTHERODACTYLUS INTERMEDIUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	13:14	1	-	-	-	-	AD	17	0,5

Eleutherodactylus intermedius behoort met zijn max. lengte van 20mm tot de kleinere fluitkikkers; leeft alleen aan de zuidkust van het Sierra Maestra gebied in de provincies Granma, Santiago de Cuba en Guantánamo tussen de 880 en 1970m hoogte (ons exemplaar zit onder een steen op een hoogte van 1125m); actief in de schemering en 's nachts; mannetjes worden tot 17mm groot en wijfjes tot 20mm; beiden bewaken ook samen de eitjes; habitat wordt beschreven als "subtropical or tropical moist lowland forests and subtropical or tropical moist montanes".

ELEUTHERODACTYLUS LIMBATUS										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
ALTO DE COTILLA	07/09	17:41	-	1	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	10:40	1	-	-	-	-	AD	12	0,1

Volgens de literatuur gemakkelijk te verwarren met *Eleutherodactylus iberia* en iets groter; zowel mannetje als wijfje maximaal 12 à 13mm; van zeeniveau tot 1150m hoogte; voorkomen enkel geconcentreerd in het westen en uiterste oosten van Cuba; dagactief; tijdens de voortplantingsperiode roepen de mannetjes vanop de grond; het wijfje legt maar één eitje in de humuslaag en het embryo maakt hier de volledige ontwikkeling tot kikkertje door; de soort wordt bedreigd door habitatvernietiging ten behoeve van hout- en koffieplantages.

Wij noteren voor ons adult exemplaar van amper 12mm bij een ontsnapping tijdens de fotosessie, dat het zich vliegenvlug weet te verbergen op een bijna kale bodem met hier en daar enkel zeer kort gras!

ELEUTHERODACTYLUS NEW AURICULATUS-LIKE										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:06	1	-	-	X	M	-	18	0,3
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:16	1	-	-	-	W	-	19	0,7
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:22	-	-	-	X	M	AD	-	-

Tijdens deze reis hebben we dank zij de energieke inzet van Luis en zijn vermoeden van voorkomen aan de Rio Duaba, het genoeg twee keer niet alleen een nieuwe soort fluitkikker te horen roepen maar ook in de hand te kunnen bestuderen.

De nieuwe soort krijgt een voorlopige naam, gebaseerd op een gelijkenis in kleur met "auriculatus". Wanneer Luis zowel een mannetje als een wijfje weet te vangen, kan ook zijn vreugde niet meer op!

Onze exemplaren zijn als roepende mannetjes zeker adult vanaf een lengte van 18mm.

ELEUTHERODACTYLUS PLANIROSTRIS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
CAYO COCO - HOTEL	13/09	21:15	1	-	-	-	-	AD	20	0,5

Eleutherodactylus planirostris weet zich goed aan te passen aan een verstoord habitat; is schaars verspreid ook op de eilanden van zeeniveau tot 720m; maximaal 27mm groot; leeft soms diep in grotten en in de nabijheid van de mens (huizen en tuinen); nachtactief maar ook bij het opkomen van de zon; tijdens de voortplantingsperiode (regenseizoen) roepen de mannetjes enkel vanop de grond; het wijfje legt 3-26 eieren soms in bloempotten; de soort is ook gekend van Florida in de VS en werd daar goed bestudeerd; mannetjes zijn adult bij een lengte tussen 15 en 17mm en wijfjes tussen 19 en 25mm (een record is gekend van 32mm); na 1 jaar zijn ze geslachtsrijp; in Florida houdt de soort een winterslaap tot maart.

ELEUTHERODACTYLUS RICORDII

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	12:35	1	-	-	-	-	-	27	1,2

Literatuurgegevens: verspreiding alleen in het oosten van Cuba in de Sierra Maestra, Sierra Gran Piedra en in Baracoa-gebergte tussen de 30-1150m; nachtactief maar soms overdag roepende mannetjes; "its natural habitats are subtropical or tropical moist lowland forests, subtropical or tropical moist montanes and rocky areas".

ELEUTHERODACTYLUS RONALDI

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO YUMURI	07/09	22:30	-	1	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	21:34	1	-	-	-	M	-	23	0,8
BARACOA - RIO DUABA	08/09	21:34	-	-	-	X	M	AD	-	-

Een fluitkikker pas in 1960 beschreven voor Cuba met hetzelfde verspreidingsgebied als voornoemd bij "ricordii"; 30mm; van zeeniveau tot 1060m; zeer algemeen; actief bij schemering en 's nachts; mannetjes klimmen tot 4m hoog in struiken en bomen om vanaf daar te roepen.

ELEUTHERODACTYLUS SIMULANS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO DUABA	08/09	22:48	1	-	-	-	M	AD	17	0,2
BARACOA - RIO DUABA	08/09	22:53	1	-	-	-	W	AD	20	0,6
BARACOA - RIO DUABA	08/09	22:58	-	-	-	X	M	AD	-	-

Om Eleutherodactylus simulans met zekerheid te determineren en te onderscheiden van Eleutherodactylus planirostris, moet je het geluk hebben om een mannetje te horen roepen en dat kunnen wij tijdens de nocturne-wandeling in Baracoa vaststellen. Bovendien vangen we een adult mannetje en wijfje, van respectievelijk 17 en 20mm (max. 20mm voor mannetjes en 24mm voor wijfjes opgegeven in de literatuur); bewoner van het laaglang tot 200m altitude en steeds in de directe omgeving van water; heeft een geconcentreerd voorkomen in het oosten van Cuba: Baracoa-gebergte, Nationaal Park A. de Humboldt, Baracoa en Rio Yumuri; nachtactief maar tijdens het regenseizoen roepen de mannetjes ook overdag.

ELEUTHERODACTYLUS TONYI

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	23:56	1	-	-	-	W	AD	31	2,4
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	0:10	-	1	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	13:19	1	-	-	-	-	SAD	20	0,5

Eleutherodactylus tonyi is een sterk bedreigde endemische fluitkikker met vermelding “critical endangered on the IUCN Red List of Threatened Species”, omdat (1) slechts gekend van drie plaatsen (grotten tussen de 10 en 50m “in lowland closed-canopy forests” in het Nationaal Park Desembarco del Granma in de provincie Granma (2) de habitat maar 100km² bedraagt en (3) “habitat destruction as a result of disturbance by tourists and infrastructure development for tourism is the major threat, particularly since the caves are a popular tourist attraction”.

Wij beseffen ter plaatse dan ook de bijzondere waarde van deze waarneming omdat we een adult drachtig wijfje van 31mm (wordt max. 34mm) en een subadult exemplaar in de hand kunnen bestuderen.

ELEUTHERODACTYLUS UNDESCRIBED VARLEYI-LIKE

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:50	-	-	-	X	M	AD	-	-
BAYAMO	03/09	9:54	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	21:42	-	-	-	X	M	AD	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	21:42	-	2	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	21:46	1	-	-	-	?	?	14	0,2
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	21:51	1	-	-	-	?	?	15	0,2
GUANTANAMO CITY	05/09	17:28	-	-	-	X	M	AD	-	-

Wanneer onze gids Luis deze fluitkikker hoort roepen aan de Rio Cauto El Cristo Bridge, vertelt hij dat dit een nieuwe soort voor Cuba is, die tot heden verkeerdelijk als *Eleutherodactylus varleyi* wordt beschouwd (vandaar ook de voorlopige naam, die hij toebedeeld krijgt). En het blijft voor ons niet bij één auditieve notitie, want we horen zowel overdag als 's nachts roepende mannetjes maar het lukt ons niet om de twee kikkers van 03/09 van 21:42u te vangen.

ELEUTHERODACTYLUS GUANTANAMERA										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
P. N. DE GRAND PIEDRA	10/09	12:45	-	1	-	-	-	-	-	-

Eleutherodactylus guantanamera is pas in 1992 als nieuwe soort voor Cuba beschreven en enkel voorkomend in de driehoek Nationaal Park de Gran Piedra, Nationaal Park A. de Humboldt en het oostelijke La Maquina; van zeeniveau tot 1152m; max. 37mm; voorkeur in het Nationaal Park de Gran Piedra voor Pandanus en bromelia's tussen de 3m en 12m; nachtactief; enkel het mannetje bewaakt de eieren; wordt frequent auditief waargenomen maar zelden gezien (wat hebben wij alweer geluk!); heeft een kenmerkend afgeplat lichaam met een kop die breder is dan het lichaam; "this frog is a representative in Cuba of the bromeliad ecomorph, species that live almost exclusively in bromeliads and it is found in rainforests, pinewoods, disturbed vegetation and on coffee plantations; clutches are deposited within the bases of bromeliad leaves (many times in Tillandsia sp.) at 0.6-3 m above the ground; the clutch size is 8-13 eggs; the maximum period of incubation under artificial conditions is 20 days; this species exhibits male parental care of the clutch".

Ons exemplaar zit verborgen tussen bladeren van een pandanus op ong. 50cm boven de grond; wanneer we hem willen vangen schuift hij dieper en dieper weg en wordt een vangpogings onmogelijk; maar we gelukken er wel in om een mooie foto te maken voor het verslag en als determinatiebewijs.

6.1.4. Ranidae.

RANA CATESBEIANA										
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL				SEX	LEEF-TIJD	KRL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS	AUD				
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:29	-	1	-	-	-	-	-	-

De Brulkikker is een in Cuba geïntroduceerde soort en hier algemeen verspreid. Niettegenstaande noteren we slechts eenmaal visueel zijn aanwezigheid tijdens de nocturne-wandeling aan de Rio Duaba. Wordt 200mm groot; altijd in de directe omgeving van water; mannetjes roepen zowel overdag als 's nachts; blijkbaar gelukt het de soort hier niet om zich zo massaal te verspreiding als in ons België en omringend.

6.2. Reptilia.

6.2.1. Gekkonidae.

HEMIDACTYLUS ANGULATUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
BARACOA - HOTEL	07/09	20:00	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Op weg naar het restaurant in ons hotel te Baracoa, zien we achter een verlichtingsarmatuur een *Hemidactylus angulatus*; het dier is echter zeer schuw en weet zich verder terug te trekken in een muurspleet. De soort is geïntroduceerd vanuit Afrika. In de door ons geraadpleegde Cubaanse literatuur vinden we geen gegevens over deze gekko.

HEMIDACTYLUS MABOUIA												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA	05/09	19:10	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - HOTEL OASIS	12/09	20:56	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

De Afrikaanse huisgekko komt oorspronkelijk alleen voor in Afrika. De soort is uitgezet in Cuba waar ze nu een plaag vormt. Op zijn menu staan voornamelijk insecten, maar omdat grotere prooien niet geschuwd worden, grijpt de gekko ook kleinere hagedissen; hierdoor verdringt hij inheemse reptielensoorten door ze als prooi te vangen of weg te concurreren.

Deze huisgekko kan overal leven, is niet gebonden aan een habitat en leeft voornamelijk op muren, schuttingen, in huizen en onder omgevallen bomen; klimt graag en rust meestal met de kop naar beneden; lichaam slank met een voor een gekko relatief lange staart, ongeveer even lang als het lichaam; kleur erg variabel, meestal grijs met bruine vlekken op de rug en een witgele buik; de kop is groter dan bij andere soorten en de staart gebandeerd; mannetjes hebben als kopromplengte 68mm en zijn in totaal ongeveer 120mm lang; is erg schuw en vlucht bij de minste verstoring snel in een spleet; kan zich enigszins opblazen met lucht zodat het lichaam muurvast komt te zitten; een nachtactieve soort, die soms overdag wordt aangetroffen; als de gekko wordt vastgepakt, maakt hij gillende geluidjes.

SPHAERODACTYLUS ARMASI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
IMIAS	07/09	16:00	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Bij de voorbereidende bespreking van de *Sphaerodactylus* kogelvingergekko's is er voor meerdere door ons waargenomen soorten, amper enige literatuur beschikbaar qua biometrische gegevens, leefgedrag, habitat en voortplanting. De reden is (1) dat meerdere soorten pas recent als nieuw voor Cuba beschreven worden en (2) dat de meesten zeer schuw zijn en (3) zich verscholen ophouden in hun typische habitat van dode weinig toegankelijke agaves.

Voor *Sphaerodactylus armasi* is dit het geval want amper in 1974 als nieuw voor Cuba beschreven; komt alleen voor langs de kustzone in het uiterste zuidoosten van de provincie Guantánamo; kan gemakkelijk verward worden met de hierna besproken soort "dimorphicus"; maximum kopromplengte is 28mm voor mannetjes en 30mm voor wijfjes.

Ons enige exemplaar vinden wij in dode agaves op "limestone terraces" aan de kust nabij het dorpje Imias.

SPHAERODACTYLUS DIMORPHICUS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
SANTIAGO DE CUBA – HARBOUR BAY	11/09	12:00	-	1	-	W	AD	-	-	-	-	-
SANTIAGO DE CUBA – HARBOUR BAY	11/09	12:03	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
SANTIAGO DE CUBA – HARBOUR BAY	11/09	12:04	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-

De waarnemingen aan *Sphaerodactylus dimorphicus* zijn interessant omdat de soort hier pas beschreven werd in 2004. Deze gekko's hebben een kopromplengte van 33mm; wijfjes worden groter dan de mannetjes.

Onze drie exemplaren zitten in dode agaves en dit is de enige microhabitat waarin ze leven.

SPHAERODACTYLUS DOCIMUS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
PILON	05/09	10:22	1	-	-	M	AD	55	30	25	-	0,7
PILON	05/09	10:28	1	-	-	W	AD	55	28	27	-	0,5

Tijdens een zoekstop in Pilon (provincie Granma) en terwijl wij biometrische gegevens verzamelen van anolis-sen, vindt Luis in dode agaves op "limestone marine terraces" aan de kust een koppeltje *Sphaerodactylus docimus*. Hij benadrukt dat dit het eerste manneke is dat voor deze soort wordt gevangen.

Uit de weinige beschikbare literatuur leren we: pas als nieuw voor Cuba beschreven in 1985; slechts van twee vindplaatsen gekend langs de kustzone in de provincie Granma en één vindplaats langs de kust in de provincie Santiago de Cuba; geen biometrische gegevens beschikbaar voor mannetjes maar wel voor wijfjes: zij hebben een kopromplengte variërend tussen 26 en 30mm (en onze enige notitie past hier volledig in).

SPHAERODACTYLUS NIGROPUNCTATUS GRANTI

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	15:47	1	-	-	M	AD	64	32	32	-	0,7
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	15:47	1	-	-	W	AD	59	32	27	-	0,5

De verspreiding voor de ondersoorten van *Sphaerodactylus granti* wordt in de literatuur moeilijk weergegeven, waarschijnlijk omdat de soort hybridiseert met *Sphaerodactylus nigropunctatus strategus*; dit is niet het geval voor het voorkomen van "granti" op de eilanden ten noorden van Cuba; kopromplengte max. 40mm.

SPHARODACTYLUS NIGROPUNCTATUS OCUJAL

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	16:50	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	16:52	-	1	-	-	JUV	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	16:54	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
PILON	05/09	10:10	1	-	-	M	AD	61	33	28	-	0,8

PILON	05/09	10:13	1	-	-	W	AD	61	32	29	-	0,8
PILON	05/09	10:17	1	-	-	-	JUV	35	19	16	-	0,1

Volgens de geraadpleegde literatuur komt de ondersoort “ocujal” alleen voor in het westen van de provincie Granma langs de kustzone in Cabo Cruz en bij voorkeur op “limestone marine terraces”.

Uit onze waarnemingen durven we besluiten dat waar er veel dode agaves zijn, je deze soort niet kan missen.

SPHAERODACTYLUS NOTATUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:48	1	-	-	W	-	48	28	20	-	0,6
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:48	1	-	-	M	-	45	26	18	1	0,5
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	16:01	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Sphaerodactylus nototatus komt vrij verspreid overal in Cuba voor, zij het toch met een sterke concentratie langs de kustzone in de twee oostelijke provincies Santiago de Cuba en Guantánamo; voor Cayo Coco wordt de soort niet vernoemd en is dit dus een nieuwe vindplaats; als kopromplengtes wordt voor mannetjes 33mm opgegeven en voor wijfjes 34mm.

SPHAERODACTYLUS RUIBALI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	16:05	1	-	-	W	AD	61	33	28	-	0,6
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	16:15	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	18:20	1	-	-	M	AD	60	32	28	-	0,5
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	18:20	1	-	-	W	AD	45	28	16	1	0,4
IMIAS	07/09	14:45	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-

De opgegeven type-locality voor Sphaerodactylus ruibali is de “US Naval base Guantánamo” en onze plaats van waarnemingen ligt daar zeer dichtbij; de soort komt voor van zeeniveau tot 498m steeds langs de kust; leeft in dode agaves maar wordt ook waargenomen onder stenen, in de humuslaag en onder menselijk sluikestort; kopromplengte voor mannetjes is 32mm en voor wijfjes 30mm (ons wijfje van 06/09 is 33mm groot).

SPHAERODACTYLUS TORREI SPIELMANI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	15:05	1	-	-	M	AD	63	32	31	-	1,0
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	16:50	1	-	-	W	AD	63	32	31	-	0,6
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	18:29	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
IMIAS	07/09	14:50	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Bij de voorbereiding hadden we Sphaerodactylus torrei spielmani bij onze top-10 lijst gevoegd want het is een van de mooiste gekkosoorten van Cuba. Dat het ons lukte om zowel een mannetje als een wijfje (met dezelfde lichaamsafmetingen) in de hand te kunnen bestuderen, was dan ook een topper voor deze reis.

Adulten worden tot 39mm groot en qua verspreiding alleen opgegeven voor de provincie Guantanamo tussen de baai van de Rio Hatibonico en de baai van Guantánamo.

SPHAERODACTYLUS TORREI TORREI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
SANTIAGO DE CUBA - HOTEL	10/09	8:16	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Voor de nominaatsvorm van deze kogelvingergekkoo is het verspreidingsgebied de zone van Santiago de Cuba stad tot Playa Juraguá; wordt dikwijls bij de mens aangetroffen op muren van stenen (onze waarneming sluit zich hier bij aan want ons enig exemplaar zit op een muur aan de inkom van het hotel-restaurant); verder in humus, dode agaves en in orchideeën; kopromplengte mannetjes 38mm en wijfje 39mm.

TARENTOLA AMERICANA												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA – HOTEL	06/09	7:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	19:40	1	-	-	-	SAD	73	36	37	-	2,5

Deze gekko is niet endemisch voor Cuba en pas ontdekt in 1987 door prof. S. Hedges in the U.S. Naval Basis in Guantanamo. Verspreiding beperkt zich langs de kustzone in de provincies Granma, Santiago de Cuba en Guantánamo; habitat: “associated with caves and cliffs; old dead tree trunks, under stones, in abandoned stone houses”; mannetjes hebben een kopromplengte van 120mm en wijfjes van 111mm; voortplantingsperiode van maart tot september.

TARENTOLA CROMBIEI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	16:00	1	-	-	-	AD	80	36	44	-	1,1
BARACOA - RIO YUMURI	07/09	23:05	1	-	-	-	AD	85	36	49	-	0,9

Tarentola crombiei werd door onze gids Luis pas in 2008 als nieuwe soort beschreven voor de oostelijke provincies Granma, Santiago de Cuba en Guantánamo. Voordien werd “crombiei” verkeerdelijk als subadult van Tarentola americana gedetermineerd; 52mm is de gemiddelde kopromplengte opgegeven voor “crombiei” tov van 120mm voor “americana”; dit is niet weinig verwonderlijk want beide subadulten gelijken bijzonder sterk op elkaar; “the region inhabited by Tarentola crombiei is the driest part of Cuba and receives annually about 400–800 mm of rain; the mean habitat is a coastal xerophytic scrub that grows over semidesertic lowlands and karstic marine terraces; during the day, all the lizards collected at the type locality were found inside dry plants of the genus Agavei”.

6.2.2. Iguanidae.

ANOLIS ALAYONI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
MIRADOR ALTO DE COTILLA	09/09	16:54	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Anolis alayoni is pas in 1995 als nieuwe endemische soort voor Cuba beschreven; verspreiding in de provincies Guantánamo en Holguín; het is een kleine anolis waarbij de mannetjes tot 42mm als kopromplengte hebben en wijfjes blijven kleiner met 37mm; habitat droog of secundair regenwoud (soms in dennenbossen) tussen de 200 en 900m; zit zowel overdag (al slapend 's nachts) op dunne twijgjes op 2 à 3m boven de grond.

ANOLIS ALLISONI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:30	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
BAYAMO	03/09	9:20	-	5	-	-	AD	-	-	-	-	-
BAYAMO	03/09	9:28	-	1	-	-	JUV	-	-	-	-	-
BAYAMO	03/09	9:53	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
BAYAMO	03/09	9:53	-	1	-	-	JUV	-	-	-	-	-

De soort komt vrij verspreid voor in Cuba met uitzondering van de meest westelijke en oostelijke provincies; kopromplengte mannetjes 70mm en wijfjes 52mm; "lives in coastal and subcoastal shrubwoods, at the limits of forests and in urban zones"; wij observeren in een hotel in Bayamo acht exemplaren zonnend op de terrasmuren; zeer territoriaal met frequente gevechten; dagactief en zonneklopper, zelfs op de hete middaguren; hoofdvoedsel zijn mieren; voortplantingsperiode strekt zich uit over het volledig jaar, maar tijdens het regenseizoen worden de meeste drachtige wijfjes waargenomen.

ANOLIS ALLOGUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
BARACOA	07/09	19:00	1	-	-	M	AD	141	63	77	1	7,3
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:55	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	21:16	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	17:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Voor *Anolis allogus* noteren we een opmerkelijke individuele variatie in kleur en dit wordt in de literatuur voor deze soort benadrukt; en zelfs tussen de dewlaps blijken er verschillen tussen westelijke en oostelijke populatie hoewel het dezelfde soort betreft; leeft in een grote verscheidenheid van vochtige biotopen maar zal altijd direct zonlicht vermijden; klimt tot 1m hoog in struiken en bomen en neemt daar de typische houding aan met de kop naar beneden en gestrekte voorpoten; zeer territoriaal agressief gedrag; voortplanting tijdens het regenseizoen;

kopromplengte mannetjes 55mm (cfr. onze opmeting van 63mm) en wijfjes 43mm; dagactief (onze waarneming van 08/09 om 21:16u betreft een slapend exemplaar).

ANOLIS ALUTACEUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	10:25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:26	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Bij deze soort heeft het mannetje hetzelfde kleurpatroon als het wijfje en kenmerkt eerstgenoemde zich enkel door de aanwezigheid van zijn keelkwab; hoewel als zeer algemeen opgegeven in de provincies Santiago de Cuba en Guantánamo, kunnen wij maar twee notities verrichten; de dieren zitten op dunne twijgjes in de schaduw en blijken zo'n goede springers dat ze na een jump uit het gezichtsveld "verdwijnen"; schuwt direct zonlicht; sommige individuen leven diepverscholen in "diente de perro" (grotten).

ANOLIS ANGUSTICEPS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	12:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Een algemeen kleurpatroon van *Anolis angusticeps* kan je niet beschrijven want dit verschilt per individu variërend van bruin tot lichtgrijs met al dan niet grote of kleine bruine vlekjes; dit geldt ook voor de juveniele en subadulte dieren; kopromplengte mannetjes 43mm, wijfjes 38mm en pasgeborenen 18mm; "found in rocky places with little vegetation; at roadsides in rural areas, in pine forest and in semiarid montane shrubwoods".

ANOLIS ARGENTEOLUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:36	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:55	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:19	1	-	-	M	AD	142	51	91	-	1,7
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	12:29	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	17:30	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	17:32	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
TORTUGUILLA	07/09	12:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	14:24	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
SANTIAGO DE CUBA - HOTEL	10/09	8:32	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

De verspreiding van Anolis argenteolus is alleen vernoemd voor de vier meest oostelijke provincies van Cuba; meestal nabij rivieren of langs de kustzones; ook op muren bij de mens; schuwt het direct zonlicht en hierdoor meestal actief in het begin en op het einde van de dag (wat overeenstemt met de meeste van onze waarnemingen), tijdens het regenseizoen soms overdag; zoekt steeds een slaapplek zo hoog mogelijk in de struiken; hoofdvoedsel mieren; voortplantingseizoen van maart tot september waarbij het wijfje meestal maar één eitje aflegt.

ANOLIS BARACOA												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	8:40	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	11:55	1	-	-	W	SAD	438	146	292	-	62

Een soort uit onze top-10 voorkeurslijst die een zeer terechte keuze blijkt te zijn; vooral de blauwe rugkam is echt hemelsblauw; verspreiding alleen in het uiterste oosten; kleurpatroon is voor beide geslachten gelijk en ook de wijfjes hebben een keelkwal; mannetjes 133mm (cfr. onze notitie van 146mm), wijfjes 116mm en pasgeborenen 48mm; “lives in forests as well as in lowlands as in uplands; on tree trunks and high branches in tree crowns”; dagactief; heliothermic; bij gevaar springen ze niet weg maar schuiven behoedzaam naar de achterkant van de stam om zo uit je gezichtveld te verdwijnen en dan naar boven toe te klimmen; het zijn agressieve bijters met een pijnlijke beet maar deze is niet giftig (zoals in Cuba wel wordt gezegd); hoofdvoedsel slakken (Polymita picta), kolibries en hagedissen.

ANOLIS CONFUSUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	9:15	1	-	-	M	AD	104	53	50	1	3,8
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	9:17	1	-	-	M	AD	130	48	55	27	3,3
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	9:22	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	9:38	-	1	-	W	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	9:56	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:17	-	1	-	W	SAD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:28	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-

Anolis confusus is maar van één plaats gekend in Cuba, nl. in de provincie in het Nationaal Park Desembarco del Granma op de trail Boque Castillo; op deze locatie observeren wij meerdere exemplaren in een typische anolishouding met de kop naar beneden en gestrekte voorpoten tussen de 0.5 en 2m hoogte; mannetjes 47mm en wijfjes 40mm; zijn zeer goed gecamoufleerd in zowel kleur als houding en het zoeken ernaar vergelijken we dikwijls met de moeilijkheid van het zoeken naar kameleons.

ANOLIS CYANOPLEURUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
ALTO DE COTILLA	07/09	17:30	1	-	-	M	AD	146	34	112	-	0,6
ALTO DE COTILLA	07/09	17:31	1	-	-	W	AD	114	32	82	-	0,5
ALTO DE COTILLA	07/09	17:35	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
ALTO DE COTILLA	07/09	17:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:08	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Deze zeer slanke *Anolis cyanopleurus* komt voor in de provincies Santiago de Cuba en Guantánamo; voor mannetjes wordt als kopromplengte 36mm opgegeven en voor wijfjes 32mm; kleurpatroon is gelijk voor beide sexen en mannetjes zijn te herkennen aan de keelkwab; een van de meest actieve jumpers die zelfs houvast vinden op grassen en uiterst dunne twijgjes; leeft in een vochtige omgeving van stromen of rivieren; dagactief tijdens het regenseizoen; vermijdt direct zonlicht.

ANOLIS EQUESTRIS VERREONENSIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	15:55	1	-	-	M	AD	358	134	224	-	43
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	14:35	1	-	-	M	AD	415	131	284	-	118

Een soort van onze top-10 voorkeurslijst, waarmee we bijzonder tevreden zijn, want Ridderanolissen zijn zo'n prachtige en imposante hagedissen. Maar als ze je weten te bijten, is het net alsof een bankschroef op je vinger wordt vastgedraaid en heb je een bloedende wonde. Wij maken enkel kans op de soort in Bayamo of in Cabo Cruz (Nationaal Park Desembarco del Granma) en het lukte in dit Park met de vangst van twee adulte mannetjes.

Literatuurgegevens: mannetjes zijn het grootste met een kopromplengte van 168mm en wijfjes met 152mm; beiden hebben een keelkwab; agressief en bijterig; verdwijnt bij gevaar achter de stam en vlucht dan zo hoog mogelijk; "lives in all kind of forests, except in cloud and montane rain forests, at elevations from sea level to nearly 1000m above it".

ANOLIS GUAFE												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:35	-	1	-	W	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:07	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-

Dat Luis het Nationaal Park Desembarco del Granma voor twee dagen op ons programma heeft geplaatst, is een ware herpetologische voltreffer. Wij kunnen *Anolis guafe* zo dicht benaderen, fotograferen en filmen dat er geen behoefte was om de dieren te vangen.

De soort komt in Cuba alleen voor in Cabo Cruz op de "limestone marine terraces of on karstic rocks in evergreen forests in coastal shrubwood to an altitude of 275m above sea level".

ANOLIS HOMOLECHIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:30	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
LA MUCA	05/09	12:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	17:22	1	-	-	M	AD	118	50	53	15	3,7
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	10:48	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	14:24	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
BARACOA - RIO DUABA	08/09	23:19	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:54	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Het voorkomen van deze endemische anolis is geconcentreerd in de westelijke en oostelijke provincies; kopromplengte bij mannetjes 52mm en bij wijfjes 34mm; gebruik zijn staart bij het klimmen; een bewoner van bosranden en open delen van alle soorten regenwoud, secundaire vegetaties en van plantages van koffie en avocado; heeft een groot vermogen om zich aan te passen aan veranderingen van zijn leefomgeving; hoewel eerder cultuurvliedder, geven sommige populaties de voorkeur aan tuinen en parken.

ANOLIS IMIAS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
IMIAS	07/09	13:25	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
IMIAS	07/09	13:33	1		-	W	AD	114	45	69	-	2,2
IMIAS	07/09	14:01	1		-	M	AD	124	64	59	1	-

De Latijnse naam voor deze anolis is prima gekozen want de soort komt alleen voor in de omgeving van het dorpje Imias aan de zuidkust in de provincie Guantánamo; bewoner van "rocky outcrops in the semidesertic from ground level to nearly 2m above the ground; when escaping individuals very rapidly hide inside crevices and rocks"; schuwt zonlicht; zeer agressief en bijterig gedrag naar soortgenoten; mannetjes bereiken als kopromplengte 62mm (cfr. ons mannetje met 64mm) en wijfjes 46mm. Onze exemplaren zitten op de verticale wand van een waterbak in een grot met zeer weinig licht en geen zoninval; ze zijn weinig schuw en laten zich dicht benaderen voor vangst en fotografie.

ANOLIS INEXPECTATUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	9:58	1	-	-	M	AD	123	32	91	-	0,6
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	11:45	-	2	-	M	-	-	-	-	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	11:48	1	-	-	W	AD	106	34	72	-	0,4
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	11:51	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-

In vergelijking met het soms zeer lokaal voorkomen van sommige anolissoorten, moeten we weeral vaststellen dat onze gids Luis over een zeer degelijke kennis beschikt over de verspreiding van de Cubaanse reptielen. *Anolis inexpectatus* leeft in een gebied van amper 50x50km² in het oosten van de provincie Guantánamo; het is een kleine anolis met als kopromplengte voor mannetjes 34mm en voor wijfjes 30mm (cfr ons wijfje van 34mm); "lives in forests at 650m above sea level; prefers shrubby and herbaceous vegetation on twigs and on grasses from 0.5 to 2m above ground; when escaping they jump down among grasses where they don't move and stay immobilized!"

ANOLIS JUBAR ALBERTSCHWARTZI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA – HOTEL	06/09	7:55	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	11:15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	13:07	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	13:28	1	-	-	M	AD	138	54	84	-	3,6
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	13:30	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: zuidelijke kust van de provincie Guantánamo; bij mannetjes is de kopromplengte 53mm en bij wijfjes 46mm.

(zie verder bespreking *Anolis jubar* algemeen).

ANOLIS JUBAR COCOENSIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	12/09	15:00	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	9:38	1	-	-	M	AD	98	51	14	33	4,2
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	11:20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Een endemisch soort voor het eiland Cayo Coco; kopromplengte mannetjes tussen 50 en 57mm en voor wijfjes tussen 36 en 41mm;

(zie verder bespreking *Anolis jubar* algemeen).

ANOLIS JUBAR ORIENS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:26	1	-	-	M	AD	97	54	28	15	3,0
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:28	1	-	-	M	AD	115	59	49	7	2,4
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:25	1	-	-	M	AD	103	47	56	-	2,4
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:15	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	0:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:04	-	1	-	W	-	-	-	-	-	-

P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:07	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:24	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-
SANTIAGO DE CUBA - HARBOUR BAY	11/09	12:15	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: langs de zuidelijke kustzone van de provincies Granma en Santiago de Cuba

Bespreking Anolis jubar algemeen.

Een uitgesproken kustbewoner; het kleurpatroon verschilt zowel geografisch als individueel; dagactief met een voorkeur voor randvegetaties van bossen; schuwt de zon; “does not tolerate environmental changes produced by human activity”; als nochtans algemene soort is er weinig/niets bekend over voedselopname en voortplanting.

ANOLIS OPHIOLEPIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	22:05	1	-	-	M	AD	77	43	33	1	0,8

Alweer een zeldzame soort voor Cuba slechts van 14 vindplaatsen gekend in het westen en 4 in het oosten. Kopromplengte mannetjes 37mm (cfr ons mannetje van 43mm) wijfjes 32mm; beiden (en ook de juvenielen en subadulten) hebben hetzelfde kleurpatroon en ook een dewlap, deze van het wijfje is wel opmerkelijk kleiner; bewoner van een grote verscheidenheid van biotopen gaande van open savanna, weiland, tuinen tot suikerrietplantages; vertoeft liefst in grassen en lage struikjes lager dan 0.5m; dagactief en zonneklopper.

ANOLIS PIGMAEQUESTRIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO JUDAS	12/09	18:00	VIA DERDEN			M?	AD	343	144	198	1	52

Hoewel wij deze soort niet zelf hebben gevangen of waargenomen, moeten we deze in het rapport toch vermelden gelet op de grote zeldzaamheid: tot heden slechts 5x waargenomen in Cuba.

Tijdens ons verblijf op het eiland Cayo Coco wordt aan Luis gevraagd om een op het eiland Cayo Judas gevangen ridderanolis te willen determineren. Toen we het dier in het plaatselijk natuurcentrum gaan ophalen, is Luis heel enthousiast een levend exemplaar van Anolis pigmaequestris in de hand te kunnen hebben.

Als kopromplengte wordt voor mannetjes 132mm opgegeven en voor wijfjes 115mm. De vindplaats Cayo Judas is nieuw want de literatuur geeft de soort enkel op voor de eilanden Cayo Francés en Cayo Santa María.

ANOLIS PORCATUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:39	-	1	-	M	AD	-	-	-	-	-
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:41	-	1	-	W	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	11:11	-	1	-	M	-	-	-	-	-	-

P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	11:16	-	1	-	W	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	14:41	1	-	-	-	AD	171	61	110	-	4,5
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	16:35	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
GUANTÁNAMO CITY	05/09	18:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	15:20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
TORTUGUILLA	07/09	12:45	1	-	-	W	AD	176	61	115	-	3,6
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	12:50	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO – HOTEL	12/09	13:25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	13/09	09:05	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO – HOTEL	14/09	10:00	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Deze endemische Boomstamanolis is één van de meest waargenomen hagedissen met blijkbaar een voorkeur voor de omgeving van de mens. Zoals genoteerd in het westen, kunnen wij ook hier snelle kleurveranderingen noteren bij hetzelfde exemplaar van felgroen naar bruin. Alleen de mannetjes hebben een vuilwit gespikkelde keelkwab.

Volgens de literatuur varieert de kleur per individu en per geografische verspreiding; heeft een geconcentreerd voorkomen in de oostelijke en de westelijke provincies; geprefereerd habitat zijn bosranden, tuinen en rond huizen; verdedigen agressief hun territorium; houden in de maand december een korte winterrust; voortplantingsperiode van eind november tot eind februari; mannetjes kopromplengte 64mm en wijfjes 53mm (cfr. ons wijfje van 61mm); dagactief en een uitgesproken zonneklopper.

ANOLIS REJECTUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	9:55	1	-	-	M	AD	135	34	101	-	0,6

In het basiswerk van Schettino (1999) vinden wij deze soort niet in de checklist maar in de soortenlijst van CaribHerp lezen we dat rejectus synoniem is voor "Anolis mimus"; en deze soort is wel gekend door Schettino voor vijf vindplaatsen in de sierras rond Santiago de Cuba (waaronder P. N. de Gran Piedra).

Het is een lichtgewicht flinterdun anolisje met een staart gelijk aan 3x de lichaamslengte; mannetjes en wijfjes hebben beiden als kopromplengte 33mm en ook hetzelfde kleurpatroon; habitat: "grasslands along river and stream sides; in coniferous and submontane rain forests; mostly found among tall grasses, twigs and leaves remaining immobile; can jump quickly and hide under leaves when escaping".

ANOLIS RUBRIBARBUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	12:05	1	-	-	M	AD	165	64	101	-	7,6

"Populations of Anolis rubribarbus are very geographically limited and very scarce"; voor Cuba slechts gekend van vijf vindplaatsen in de provincie Guantánamo; kopromplengte mannetjes 60mm (cfr. ons adult mannetje van 65mm) en wijfjes 42mm; "lives in gallery, coniferous and evergreen forests as well as rain forests at more than

300m above sea level; males perch on trunks of trees and pines a few meter above ground and with their heads always downward”; zeer schuw en vlucht altijd op de grond en zijn camouflage kleuren maken het dan moeilijk om hem te vinden; dagactief maar wel met voorkeur voor schaduw.

ANOLIS RUIBALI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	11:33	1	-	-	W	AD	100	30	70	-	0,6

In het basiswerk van Schettino (1999) vinden wij deze soort niet in de checklist. Bij het zoeken op internet blijkt dat *Anolis ruibali* pas in 2004 beschreven werd als nieuwe soort voor Cuba in het P.N. Desembarco del Granma op de trail El Guafe (ons exemplaar werd waargenomen op de trail Morlotte Fustete).

Wij hebben het al meermaals geschreven maar nogmaals Luis is de aangewezen gids voor een herp-trip in Cuba. Wij zijn uiterst tevreden dat we een gevangen exemplaar in de hand kunnen bekijken.

ANOLIS SAGREI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:52	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
GUANTANAMO CITY	05/09	17:28	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	18:07	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	18:08	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IMIAS	07/09	15:10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
BARACOA - HOTEL	08/09	08:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	12/09	16:50	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	10:15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	11:20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAYO COCO - HOTEL	14/09	10:00	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Anolis sagrei is een niet endemische anolis, die we bijna elke nacht waarnemen, slapend op uiterst dunne twijgjes en steeds met de kop naar beneden. Onze gids Luis maakt ons erop attent dat “sagrei” gemakkelijk kan verward worden met “homolechis”. Het kenmerkend verschil zit hem in de schubben op de rug.

Literatuuropgave kopromplengte voor mannetjes is 67mm en voor wijfjes 40mm; komt geconcentreerd voor in centraal en westelijk Cuba als een zeer algemene soort met voorkeur voor alle mogelijke vegetaties van bosranden, boerderijen, parken, tuinen, savannes en kustzones; bij gevaar beweegt of vlucht deze soort niet, maar houdt zich onbeweeglijk: “this species exhibits immobility in free life as wel as in captivity, seemingly as a response to threats by possible predators; usually during this immobility phase, the tail is slowly moved in zigzag fashion; this may be a behavior pattern that attracts predators towards the least vulnerable part of the body”.

ANOLIS SMALLWOODI PALARDIS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	11:50	1	-	-	M	AD	457	151	306	-	106
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	11:57	1	-	-	W	AD	378	146	232	-	54

Anolis smallwoodi palardis mocht in onze top-10 voorkeurslijst niet ontbreken. En ook deze hoop op kennis-making is gelukt met zowel de vangst van een adult mannetje als van een adult wijfje. En er dient aan toegevoegd: het zijn fotogenieke ridderanolissen!

De drie ondersoorten leven enkel in het uiterste oosten van Cuba (provincie Guantánamo), de ondersoort "palardis" langs de kustzone van Guantánamo Bay tot Imias; mannetjes bereiken een kopromplengte van 151mm en wijfjes 142mm; beiden hebben hetzelfde kleurpatroon en ook een keelkwab; zeer agressief en territoriaal gedrag; dagactief en gaat in de boomtoppen genieten van de zonnewarmte; de beet is pijnlijk door de krachtige druk van de kaken en de vlijmscherpe tandjes bijten tot bloedens toe!

CYCLURA NUBILA

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA - HOTEL	07/09	10:15	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	13/09	10:10	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
CAYO COCO	13/09	16:28	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-

Met een kopromplengte van 745mm voor mannetjes en 623mm voor wijfjes (de staart is ongeveer even lang als het lichaam en hierdoor gaat hun totale lengte al vlug naar 1.5m) is deze leguaan de grootste hagedis van Cuba; er is wel een kleurverschil tussen de sexen: wijfje egaal grijs, een veel kleinere keelkwab en minder doornige schubben op de rug; habitat: "rocky coast; the xerophytic vegetation composed of spiny grasses and bushes and succulent plants such as prickly pears and cacti, is used for shelter and food"; graaft zelf zijn hol; tijdens het zoeken naar voedsel of om te zonnen, kan hij tot 8m hoog in een boom klimmen; bij het allermiste teken van gevaar, vlucht hij onmiddellijk; tegenover soortgenoten wordt een verdedigingshouding aangenomen door hoog op de poten te staan, de bek dreigend te openen en een hijgend geluid te produceren; een uitstekende zwemmer; van juvenielen is het gekend dat zij trachten te ontsnappen door in zee te springen en zich te verbergen in zeewier; vegetariër; er is weinig geweten over de voortplanting: vermoedelijk paring begin april en eiafleg in april, mei en juni.

LEIOCEPHALUS CARINATUS ACUARIUS

VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	12:15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	12:30	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
LA MUCA	05/09	11:50	-	4	-	-	SAD	-	-	-	-	-
LA MUCA	05/09	12:05	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	15:05	1	-	-	W	AD	244	122	79	43	89
CAIMANERA - HATIBONICO	06/09	15:12	1	-	-	W	AD	239	114	79	46	64

*Verspreidingsgebied: een algemene maar uitgesproken kustbewoner van de provincies Granma, Santiago de Cuba en Guantánamo; kopromplengte mannetjes 100mm en wijfjes 92mm (cfr. onze notities).
(zie verder bespreking Leiocephalus carinatus algemeen).*

LEIOCEPHALUS CARINATUS CARINATUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	13/09	10:13	-	16	-	-	SAD	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	15:45	-	11	-	-	SAD	-	-	-	-	-
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	15:45	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-

*Verspreidingsgebied: een algemene maar ook uitgesproken kustbewoner in het noorden en de eilanden van de provincie Ciego de Avila; kopromplengte mannetjes 109mm en wijfjes 101mm.
Het valt ons bijzonder op dat wij zeer veel subadulten observeren en maar één adult.*

Bespreking Leiocephalus carinatus algemeen.

Mannetje en wijfje hebben hetzelfde kleurpatroon; zoekt constant de zon op zelfs op de hete middaguren; habitat: "coastal rocky zones, crevices and cavities of rocks, sandy coasts; human constructions and old buildings and roadsides".

Wij noteren voor beide ondersoorten: uitermate schuw en bij gevaar of na een vluchtpoging wordt het staarteinde zachtjes heen en weer binnenwaarts opgekruld; wanneer geen schuilplaats wordt gevonden, kunnen ze zichzelf ingraven; omnivoor hoofdvoedsel mieren en fruit; er is weinig gekend over de voortplanting.

LEIOCEPHALUS CUBENSIS CUBENSIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	11:25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	16:41	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

De nominaatsvorm is endemisch en een bewoner van het laagland, met veel steen- en rotspartijen, bosranden, wegen, kustzones en suikerrietvelden; dikwijls ook bij de mens in tuinen en op kerkhoven; geen klimmer; bij gebrek aan schuil- & schaduwplaatsen, graaft de soort zelf een hol; uitsluitend dagactief en als de zon maar genoeg hevig schijnt, zoniet blijft hij de volledige dag inactief; omnivoor menu van hoofdzakelijk mieren; eet ook afval van de mens; kannibalisme komt voor; kopromplengte mannetjes 87mm en wijfjes 75mm; voortplantingsperiode april-juli.

LEIOCEPHALUS MACROPUS ASBOLOMUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
BARACOA - HOTEL	08/09	7:55	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. A. DE HUMBOLDT	08/09	8:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ALTO DE COTILLA	09/09	8:46	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: Baracoa, noordelijke kust van Holguín en Guantánamo; kopromplengte mannetjes 76mm en wijfjes 57mm.

(zie verder bespreking *Leiocephalus macropus* algemeen).

LEIOCEPHALUS MACROPUS MACROPUS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	12:20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: zuidelijke kust van de provincies Santiago de Cuba en Guantánamo; kopromplengte mannetjes 75mm en wijfjes 60mm.

(zie verder bespreking *Leiocephalus macropus* algemeen).

LEIOCEPHALUS MACROPUS PHYLLAX												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:35	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:59	-	-	-	W	AD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:11	1	-	-	W	AD	153	68	34	51	12
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:22	-	1	-	-	SAD	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	18:26	1	-	-	M	AD	136	67	69	-	11
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	10:45	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: zuidelijke kust van Granma provincie; kopromplengte mannetjes 60mm en wijfjes 49mm (cfr. de opmerkelijke verschillen met onze afmetingen); de 2 wijfjes van 03/09 zijn drachtig.

(zie verder bespreking *Leiocephalus macropus* algemeen).

Bespreking *Leiocephalus macropus* algemeen.

Er komen in de oostelijke provincies van Cuba vijf ondersoorten van *Leiocephalus macropus* voor, waarvan wij er drie kunnen waarnemen; habitat: "in forests along small streams and rivers in coastal shrubwood; sandy, stony ground or ground covered with dead leaves are the most frequently used substrates; fugitive species, running rapidly bending the tail; refuges crevices of rocks or buries in sand or loose earth"; dagactief maar prefereert beschaduwde plaatsen; omnivoor.

LEIOCEPHALUS RAVICEPS RAVICEPS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
GUANTANAMO CITY	05/09	17:21	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-
GUANTANAMO CITY	05/09	17:35	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-
GUANTANAMO CITY	05/09	17:48	1	-	-	M	AD	147	63	84	-	7,5
GUANTANAMO CITY	05/09	17:53	1	-	-	M	AD	134	52	82	-	4,9

CAIMANERA - LOS MONITONGOS	06/09	11:32	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
CAIMANERA – HATIBONICO	06/09	15:26	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IMIAS	07/09	14:01	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
IMIAS	07/09	15:29	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Leiocephalus raviceps raviceps leeft langs de kustzone van Guantánamo baai tot Cajobabo; als kopromplengte wordt opgegeven voor mannetjes 67mm en voor wijfjes 54mm; geen verschil in kleurpatroon tussen beiden; habitat: “lives in sandy coastal zones where the vegetation is scarce with a predominance of grasses, cacti, spiny bushes and palms, never in forests”; dagactief en prefereert de zonnewarmte.

Wij observeren de meeste dieren in het stadsparkje van Guantánamo; ze zijn blijkbaar gewoon aan menselijke passage want we kunnen ze benaderen tot op één meter om foto's te maken.

LEIOCEPHALUS STICTIGASTER CELEUSTES												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:37	-	1	-	-	AD	-	-	-	-	-
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8:37	-	1	-	-	SAD	-	-	-	-	-

Verspreiding: noordelijke kant van het Sierra Maestra gebergte; kopromplengte mannetjes 76mm en wijfjes 64mm.

(zie verder bespreking *Leiocephalus stictigaster* algemeen).

LEIOCEPHALUS STICTIGASTER SEPTENTRIONALIS												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO COCO - LAS DUNAS DEL PUERTO	13/09	9:05	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: eilanden ten noorden van Cuba; kopromplengte mannetjes 64mm en wijfjes 53mm.

(zie verder bespreking *Leiocephalus stictigaster* algemeen).

Bespreking *Leiocephalus stictigaster* algemeen.

Kleurpatroon van mannetjes, wijfjes en subadulten is gelijk; bewoner van het laagland en bij voorkeur van droge, zandige en rotsachtige kustzones; “takes refuges within hollows of ground, rocks or buries in sand to hide or sleep”; zeer schuw en vlucht onmiddellijk; dagactief en aanbidder van de zonnewarmte.

6.2.3. Teiidae.

AMEIVA AUBERI HARDYI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:52	1	-	-	W	AD	220	69	151	-	9,6
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	16:58	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-

P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	03/09	17:00	1	-	-	M	AD	181	68	22	91	11
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	14:17	-	1	-	-	SAD	-	-	-	-	-
LA MUCA	05/09	12:35	-	2	-	-	SAD	-	-	-	-	-

Verspreiding: zuid-oostelijke kust van de provincies Granma en Santiago de Cuba; geen opgave voor kopromplengtes.

(zie verdere bespreking bij Ameiva auberi algemeen).

AMEIVA AUBERI ORLANDOI												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	11:15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Verspreiding: noordelijke eilandenarchipel; geen opgave voor kopromplengtes.

(zie verdere bespreking bij Ameiva auberi algemeen).

AMEIVA AUBERI SABULICOLOR												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
IMIAS	07/09	14:08	1	-	-	-	-	236	71	165	-	11

Verspreiding: zuid-oostelijke kust van de provincie Guantánamo; geen opgave voor kopromplengtes.

Kenmerkend voor de ondersoort sabulicolor is dat adulten en ook subadulten een azuurblauwe staart hebben.

(zie verdere bespreking bij Ameiva auberi algemeen).

Bespreking Ameiva auberi algemeen:

Er komen 40 ondersoorten van deze niet-endemische Tejuhagedis in Cuba voor, waarvan wij er 3 kunnen waarnemen.

In de literatuur vinden wij als meest interessant gegeven voor de habitat van Ameiva auberi: "primarily xeric and near-coastal areas in beach growth, cocos plantings, scrub, coastal woodlands, cultivated areas and arid uplands up to about 1.000m; especially common on and behind beaches with interspersed rocks that serves as retreats; also common in and along sugarcane fields and sometimes in towns, cities, parks and other more natural areas".

6.2.4. Xantusidae.

CRICOSAURA TYPICA												
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm		GR
	2009	UUR	HV	VO	VS					PRIM	SEC	
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	8:47	1	-	-	W	AD	84	36	48	-	1,0
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	8:53	1	-	-	W	AD	96	37	59	-	0,7
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	8:55	1	-	-	M	AD	104	39	65	-	0,5
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	04/09	17:55	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Cricosaura typica staat ook vermeld in onze top-10 voorkeurslijst, hoofdzakelijk omdat we nog nooit een vertegenwoordiger van deze familie hebben waargenomen maar ook gelet op enkele bijzondere gedragingen (zie verder). Aangezien er maar twee vindplaatsen gekend zijn voor deze soort (Cabo Cruz en Uvero) hebben we onze kansen niet hoog ingeschat en ja, we kunnen drie exemplaren in de hand bekijken. Met zijn korte pootjes geeft hij eerder de indruk als een slang te bewegen bij vluchtpogingen; onze exemplaren worden gevonden onder stenen.

Literatuur: kopromplengte voor mannetjes is 37mm en voor wijfjes 39mm; habitat: "under rocks, stones, logs, debris in xeric forests and woods; very secretive; when soils begin to dry, may spend as long as 20 min in water with head raised; licks eyelids with tongue like geckos; presumably ovoviviparous; ingest shed skin".

6.2.5. Boidae.

EPICRATES ANGULIFER											
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF- TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS						
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	4/09	13.00	1	-	-	-	-	(2000)	-	-	-

De endemische Cubaanse boa is de grootste boa van het Caraïbische gebied en is zeldzaam in Cuba; een dagactieve soort, die 's nacht onderkomen zoekt in een holle ruimte of tussen opeengestapelde rotsblokken; menu: vooral knaagdieren, vogels en vleermuizen.

Ons exemplaar is actief in een grote grot, gelegen in the marine terraces van het Nationaal Park Desembarco del Granma.

De oorspronkelijke habitat is in het begin van deze eeuw bijna geheel verwoest en vervangen door suikerriet-plantages; vaak door de inheemse bevolking gedood; tot 4m lang; er zijn oudere meldingen van exemplaren tot 5m, maar dit is tegenwoordig zeldzaam.

6.2.6. Colubridae;

CUBOPHIS CANTHERIGERUS											
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF- TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS						
CAYO COCO - TRAIL EL BAGÁ	13/09	23.00	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Alsophis cantherigerus is in Cuba een zeer algemene niet-endemische soort van alle provincies. Dit wordt mogelijk verklaard door de verscheidenheid aan gebieden, waarin ze leeft: "fields, wooded grooves, beach areas, mountains, edges of lakes, under and among rocks, in trash and scrub in clearing, on desert slopes, in rainforest, in grass, in driftwood and gardens, many are killed by cars"; de maximale gekende kopromplengte is 1222mm. Ons exemplaar is een verkeersslachtoffer.

Deze soort heeft 2 opmerkelijke eigenschappen:

(1) bij bedreiging neemt ze een cobra-houding aan, waarbij ze het voorlichaam ongeveer 30cm opricht en de halsschubben afplat;

(2) er zijn twee gevallen gekend van personen die zijn gebeten door deze soort, algemeen bekend als "jubo" en waarbij het speeksel allergische reacties veroorzaakt heeft.

TROPIDOPHIS MELANURUS											
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS						
BARACOA - RIO DUABA	8/09	21.18	1	-	-	W	-	634	634	28*	195
BARACOA - RIO DUABA	8/09	23.14	1	-	-	M	-	649	567	82	100
P. N. DE GRAN PIEDRA	10/09	14.59	-	1	-	-	-	-	-	-	-

* = onvolledig

Tropidophis melanurus leeft als endemische waterslang vrij algemeen in "ponds, streams, rivers, rock dams and flooded rain forest ditches" en in bijna elke provincie van Cuba. De literatuur vernoemt als habitat: "rainforest, oases in xeric habitats, gardens, rock crevices, bromeliad in trees and on ground, rocks at cave entrances, banana plants and gardens; nocturnal, ground dwelling to arboreal"; maximaal totale lengte 1057mm.

De voortplanting van deze soort is wel goed bestudeerd: wijfjes zijn ongeveer 150 dagen drachtig; de jongen worden meestal geboren in februari; adulte wijfjes kunnen een legsel hebben tot 36 eieren; pas geboren zijn 108mm lang en wegen ongeveer 3.4gr.

6.2.7. Typhlopidae.

TYPHLOPS LUMBRICALIS											
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS						
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA	4/09	8.55	1	-	-	-	SAD	139	-	-	2,2

Deze Wormsling leeft algemeen verspreid in Cuba maar wordt door zijn geheimzinnig gedrag (komt zelden bovengronds) weinig waargenomen; er is weinig gekend over voedsel en voortplantingsgedrag; adulten kunnen als totale lengte 257mm groot worden; habitat "sugarcane field, under large rock in moisture ground; under logs at edge of cornfield, under rocks in pasture, under rocks at base of cliffs and on muddy road at night".

Wij vinden ons exemplaar onder stenen in de onmiddellijke omgeving van het personeelsgebouw aan de ingang van het Nationaal Park.

6.2.8. Emydidae.

TRACHEMYS DECUSSATA													
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	CARAPAX mm		PLASTRON mm		SL	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS			lengte	breed	Lengte	breed		
RIO CAUTO EL CRISTO BRIDGE	03/09	8.22	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Deze moerasschildpad is volgens de ene literatuur wel en volgens andere niet-endemisch voor Cuba; habitat: "lakes, ponds, rivers, mangrove swamps and brackish water" (maar juvenielen kunnen niet tegen brak water); als het water in de zomer opdroogt, graaft de schildpad zich in de bodem en houdt een zomerslaap.

Wij observeren twee zonnende exemplaren op een in het water gevallen boomstronk van de Rio Cauto.

De maximale schildlengte is voor mannetjes 280mm en voor wijfjes 390mm; het schild is koepelvormig en heeft een kiel op het midden en is bruin-groenbruin; juvenielen hebben een kleurpatroon dat bij oudere dieren verdwijnt; mannetjes zijn van vrouwtjes te onderscheiden door een langere en dikkere staart, een platter rugschild en langere nagels aan de klauwen; mannetjes zijn geslachtsrijp bij 130mm plastronlengte en wijfjes bij 190mm; voortplantingstijd april mei met eiafleg in juni; de soort wordt gevangen en gegeten door de Cubanen.

6.2.9. Crocodylidae.

CROCODYLUS ACUTUS											
VINDPLAATS	OBSERVATIE		AANTAL			SEX	LEEF-TIJD	TL mm	KRL mm	SL mm	GR
	2009	UUR	HV	VO	VS						
CAYO COCO - TRAIL EL BAGA	12/09	15.00	-	2	-	-	-	-	-	-	-

De enige twee exemplaren die wij tijdens deze reis noteren, zitten in gevangenschap - in goede omstandigheden en met een voldoende grote poel - langs de trail El Bagá op het eiland Cayo Coco.

De American Crocodile is niet-endemisch en leeft schaars verspreid langs de volledige kustzone van Cuba; adulten worden tussen de 3-4m groot en uitzonderlijk kan een lengte van 7m bereikt worden; voortplantingstijd: paartijd december-januari; legsel varieert tussen 30-60 eieren; nestbewaking februari-maart; geboorte van de jongen april-juni en deze zijn dan 25-30cm groot; menu: vis, schildpadden, vogels en krabben.

7. WEBSITE FOTOGALERIJ.

Bij het door de auteurs uitgeprint rapport worden kleurfoto's toegevoegd op de laatste bladzijden van dit rapport. Bij het PDF-rapport verwijzen we naar de diashow in de fotogalerij van onze website op www.freanonherping.be

8. LITERATUUR.

Barbour, T. en C. Ramsden. 2003. "The Herpetology of Cuba". pp. 213. USA: SSAR.

Bjorndal, K. en A. Bolten. 1998.

"Hawksbill Tagged in the Bahamas Recaptured in Cuba". Marine Turtle Newsletter 79:18-19.

Bolten, A., C. Santana, en K. Bjorndal. 1992.

"Transatlantic Crossing by a Loggerhead Turtle". Marine Turtle Newsletter 59:7-8.

Boulon, R. en N. Frazer. 1990.

"Growth of Wild Juvenile Caribbean Green Turtles, *Chelonia mydas*". J. Herpetol. 24(4):441-45.

Buide, M. 1985.

"Reptiles De Cuba". pp. 86. Habana: Guente Nueva.

- Díaz, L. en A. Cádiz. 2008.
"Guía taxonómico de los anfibios de Cuba". pp. 294. Brussels: Abc Taxa.
- Duellman, W. 1993.
"Amphibian Species of the World : Additions and Corrections". pp. 372 . Kansas: Univ. Kansas Publ., Mus. Nat. Hist.
- Eckert, K. 1991.
"Caribbean Nations Vote to Protect Sea Turtles". *Marine Turtle Newsletter* 54:3-4.
- Fläschendräger, A. 1988.
"Anolis bartschi (Cochran, 1928) - Bemerkungen Zur Haltung, Verhalten Und Nachzucht". *Herpetofauna* 10(55):26-29.
- Fläschendräger, A. 1998.
"Beobachtungen an Drei Gracilanolis-Arten Im Biotop Sowie Bemerkungen Zu Haltung Und Fortpflanzung Im Terrarium". *Herpetofauna* 20(113):19-28.
- Font, E. en M. Kramer. 1989.
"A Multivariate Clustering Approach to Display Repertoire Analysis: Headbobbing in Anolis Equestris". *Amphibia-Reptilia* 10(3):331-44.
- Frost, D. 1985.
"Amphibian Species of the World". pp. 732. Kansas: Ass. Syst. Coll.
- Gans, C. 1967.
"A Check List of Recent Amphisbaenians (Amphisbaenia, Reptilia)". *Bull. Am. Mus. Nat. Hist.* 135(2):63-105.
- Hack, R. 1980.
"Een Vreemde Gast Uit Cuba". *Lacerta* 38(12):118-19.
- Hedges, S. en O. Garrido. 1993.
"A New Species of Gecko (Sphaerodactylus) From Central Cuba". *J. Herpetol.* 27(3):300-306.
- Henderson, R., B. Crother, T. Noeske-Hallin, A. Schwartz, and C. Dethloff. 1987.
"The Diet of the Hispaniolan Snake, Antillophis parvifrons (Colubridae)". *J. Herpetol.* 21(4):330-334.
- Hottmar, V. 1991.
"Zur Erstnachzucht Von Chamaeleolis barbatus Garrido, 1982, Im Terrarium Mit Einer Übersicht Über Die Gattung Chamaeleolis Auf Kuba". *Herpetofauna* 13(73):29-33.
- Iverson, J. 1992.
"A Revised Checklist With Distribution Maps of the Turtles of the World". pp. 363. Richmond, Indiana: Privately Printed.
- Joger, U. 1984.
"Taxonomische Revision Der Gattung Tarentola (Reptilia: Gekkonidae)". *Bonn. Zool. Beitr.* 35(1/3):129-74.
- Keinath, J. en J. Musick. 1990.
"Dermochelys coriacea (Leatherback Sea Turtle)". *Herp. Review* 21(4):92.
- Manzella, S. 1991.
"Head-Started Kemp's Ridley Recaptured in Caribbean". *Marine Turtle Newsletter* 54:13-14.
- Marcellini, D. en L. Schettino. 1987.
"Notes on the Natural History of the Unusual Cuban Lizard, Anolis lucius". *Herp. Review* 18(3):52-55.

- Marcovaldi, M., J. Thome, en J. Frazier. 2003.
"Marine Turtles in Latin America and the Caribbean: A Regional Perspective of Successes, Failures and Priorities for the Future". *Marine Turtle Newsletter* 100:38-42.
- Martin, M. 1999.
"University Project on the Study and Conservation of Cuban Sea Turtles". *Marine Turtle Newsletter* 84:11-12.
- Mebs, D. 1977.
"Bissverletzungen Durch "Ungiftige" Schlangen". *Dtsch. Med. Wschr.* 102(40):1429-31.
- Mullin, S. en H. Mushinsky. 1995.
"Foraging Ecology of the Mangrove Salt Marsh Snake, *Nerodia clarkii compressicauda*: Effects of Vegetational Density". *Amphibia-Reptilia* 16(2):167-75.
- Nowinski, B. 1977. "Voortplanting Van De Cubaanse Boa, *Epicrates angulifer*, in Het Terrarium". *Lacerta* 35(9/10):144-47.
- Obst, F. 1983. "Schmuckschildkröten". pp. 112. Wittenberg: Die Neue Brehm-Bücherei 549.
- Perrero, L. 1975.
"Alligators and Crocodiles of the World". pp. 64. Miami: Windward.
- Roming, U. 1993.
"Zur Biologie Und Haltung Des Kuba-Laubfrosches - Ein Zuchtbericht -". *Elaphe* 1(2):16-18.
- Ruibal, R. 1964.
"An Annotated Checklist and Key to the Anoline Lizards of Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 130(8):473-520.
- Ruibal, R. en E. Williams. 1961.
"The Taxonomy of the *Anolis homolechis* Complex of Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 125(8):21-246.
- Schardt, M. 1998.
"Haltung Und Nachzucht Des Kuba-Wirtelschwanzleguans *Cyclura nubila nubila* (Gray, 1831)". *Elaphe* 6(2):6-11.
- Schettino, L. 1999.
"The Iguanid Lizards of Cuba". pp. 428. Gainesville: Universal Press Florida.
- Schmidt, J. 1994.
"Nachzucht Von *Cyclura nubila nubila* (Kuba-Wirtelschwanzleguan)". *Elaphe* 2(2):21-23.
- Schwartz, A. 1964.
"*Anolis equestris* in Oriente Province, Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 131(12):403-28.
- Schwartz, A. en R. Henderson. 1991.
"Amphibians and Reptiles of the West Indies : Descriptions, Distributions, and Natural History". pp. 720. Gainesville: Univ. Florida Press.
- Schwartz, A. en R. Henderson. 1985.
"A Guide to the Identification of the Amphibians and Reptiles of the West Indies Exclusive of Hispanolia". pp. 165. Milwaukee: Milwaukee Public Museum.
- Schwartz, A. en C. McCoy. 1970.
"A Systematic Review of *Ameiva auberi* Cocteau (Reptilia, Teiidae) in Cuba and the Bahamas". *Ann. Carneg. Mus.* 41(4):45-41.

- Schwartz, A. en R. Thomas. 1975.
"A Check-List of West-Indian Amphibians and Reptiles". pp. 216. Pittsburgh: Can. Mus. Nat. Hist. - Spec. Publ. 1.
- Schwartz, A., R. Thomas, en L. Ober. 1978.
"First Supplement to a Check-List of West Indian Amphibians and Reptiles". pp. 35. Pittsburgh: Can. Mus. Nat. Hist. - Spec. Publ. 5.
- Sheplan, B. en A. Schwartz. 1974.
"Hispanolian Boas of the Genus Epicrates (Serpentes, Boidae) and Their Antillean Relationships". Ann. Carneg. Mus. 45(5):57-143.
- Smith, H. en A. Goebel. 1994.
"The Proper Spelling and Dates for Certain Names Associated With the Endemic West Indian Genus of Toads (Amphibia: Bufonidae)". Herp. Review 25(2):49-50.
- Stafford, P. 1986.
"Pythons and Boas". pp. 192. Neptune: T.F.H.
- Trueb, L. en J. Tyler. 1974.
"Systematics and Evolution of the Greater Antillean Hylid Frogs". Occ. Pap. Mus. Nat. Hist. Univ. Kans. 24:1-60.
- Valdes, A. 1988.
"A Note on the Distribution of Eleutherodactylus eileenae". Herp. Review 19(1):10-11.
- Vergner, I. en P. Polak. 1990.
"Beobachtungen Am Kuba-Rotkehlantil, Anolis porcatus Grau, 1840 Und Bemerkungen Zur Anolis allisoni Barbour, 1928". Herpetofauna 12(69):6-10.
- Vergner, I. en P. Polak. 1996.
"Kubanische Höhenanolis (Anolis Lucius-Gruppe) in Der Natur Und Im Terrarium". Herpetofauna 18(103):5-12.
- Barbour, T. en C. Ramsden. 2003. *"The Herpetology of Cuba"*. pp. 213. USA: SSAR.
- Bjorndal, K. en A. Bolten. 1998.
"Hawksbill Tagged in the Bahamas Recaptured in Cuba". Marine Turtle Newsletter 79:18-19.
- Bolten, A., C. Santana, en K. Bjorndal. 1992.
"Transatlantic Crossing by a Loggerhead Turtle". Marine Turtle Newsletter 59:7-8.
- Boulon, R. en N. Frazer. 1990.
"Growth of Wild Juvenile Caribbean Green Turtles, Chelonia mydas". J. Herpetol. 24(4):441-45.
- Buide, M. 1985.
"Reptiles De Cuba". pp. 86. Habana: Guente Nueva.
- Díaz, L. en A. Cádiz. 2008.
"Guía taxonómico de los anfibios de Cuba". pp. 294. Brussels: Abc Taxa.
- Duellman, W. 1993.
"Amphibian Species of the World : Additions and Corrections". pp. 372 . Kansas: Univ. Kansas Publ., Mus. Nat. Hist.
- Eckert, K. 1991.
"Caribbean Nations Vote to Protect Sea Turtles". Marine Turtle Newsletter 54:3-4.
- Fläschendräger, A. 1988.
"Anolis bartschi (Cochran, 1928) - Bermerkungen Zur Haltung, Verhalten Und Nachtzucht". Herpetofauna 10(55):26-29.

- Fläschendräger, A. 1998.
"Beobachtungen an Drei Grasanolis-Arten Im Biotop Sowie Bemerkungen Zu Haltung Und Fortpflanzung Im Terrarium". *Herpetofauna* 20(113):19-28.
- Font, E. en M. Kramer. 1989.
"A Multivariate Clustering Approach to Display Repertoire Analysis: Headbobbing in *Anolis Equestris*". *Amphibia-Reptilia* 10(3):331-44.
- Frost, D. 1985.
"Amphibian Species of the World". pp. 732. Kansas: Ass. Syst. Coll.
- Gans, C. 1967.
"A Check List of Recent *Amphisbaenians* (*Amphisbaenia*, *Reptilia*)". *Bull. Am. Mus. Nat. Hist.* 135(2):63-105.
- Hack, R. 1980.
"Een Vreemde Gast Uit Cuba". *Lacerta* 38(12):118-19.
- Hedges, S. en O. Garrido. 1993.
"A New Species of Gecko (*Sphaerodactylus*) From Central Cuba". *J. Herpetol.* 27(3):300-306.
- Henderson, R., B. Crother, T. Noeske-Hallin, A. Schwartz, and C. Dethloff. 1987.
"The Diet of the Hispanolian Snake, *Antillophis parvifrons* (Colubridae)". *J. Herpetol.* 21(4):330-334.
- Hottmar, V. 1991.
"Zur Erstnachzucht Von *Chamaeleolis barbatus* Garrido, 1982, Im Terrarium Mit Einer Übersicht Über Die Gattung *Chamaeleolis* Auf Kuba". *Herpetofauna* 13(73):29-33.
- Iverson, J. 1992.
"A Revised Checklist With Distribution Maps of the Turtles of the World". pp. 363. Richmond, Indiana: Privately Printed.
- Joger, U. 1984.
"Taxonomische Revision Der Gattung *Tarentola* (Reptilia: Gekkonidae)". *Bonn. Zool. Beitr.* 35(1/3):129-74.
- Keinath, J. en J. Musick. 1990.
"*Dermochelys coriacea* (Leatherback Sea Turtle)". *Herp. Review* 21(4):92.
- Manzella, S. 1991.
"Head-Started Kemp's Ridley Recaptured in Caribbean". *Marine Turtle Newsletter* 54:13-14.
- Marcellini, D. en L. Schettino. 1987.
"Notes on the Natural History of the Unusual Cuban Lizard, *Anolis lucius*". *Herp. Review* 18(3):52-55.
- Marcovaldi, M., J. Thome, en J. Frazier. 2003.
"Marine Turtles in Latin America and the Caribbean: A Regional Perspective of Successes, Failures and Priorities for the Future". *Marine Turtle Newsletter* 100:38-42.
- Martin, M. 1999.
"University Project on the Study and Conservation of Cuban Sea Turtles". *Marine Turtle Newsletter* 84:11-12.
- Mebs, D. 1977.
"Bissverletzungen Durch "Ungiftige" Schlangen". *Dtsch. Med. Wschr.* 102(40):1429-31.
- Mullin, S. en H. Mushinsky. 1995.
"Foraging Ecology of the Mangrove Salt Marsh Snake, *Nerodia clarkii compressicauda*: Effects of Vegetational Density". *Amphibia-Reptilia* 16(2):167-75.

- Nowinski, B. 1977. "Voortplanting van de Cubaanse Boa, *Epicrates angulifer*, in het Terrarium". *Lacerta* 35(9/10):144-47.
- Obst, F. 1983. "Schmuckschildkröten". pp. 112. Wittenberg: Die Neue Brehm-Bücherei 549.
- Perrero, L. 1975.
"Alligators and Crocodiles of the World". pp. 64. Miami: Windward.
- Roming, U. 1993.
"Zur Biologie Und Haltung Des Kuba-Laubfrosches - Ein Zuchtbericht -". *Elaphe* 1(2):16-18.
- Ruibal, R. 1964.
"An Annotated Checklist and Key to the Anoline Lizards of Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 130(8):473-520.
- Ruibal, R. en E. Williams. 1961.
"The Taxonomy of the *Anolis homolechis* Complex of Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 125(8):21-246.
- Schardt, M. 1998.
"Haltung Und Nachzucht Des Kuba-Wirtelschwanzleguans *Cyclura nubila nubila* (Gray, 1831)". *Elaphe* 6(2):6-11.
- Schettino, L. 1999.
"The Iguanid Lizards of Cuba". pp. 428. Gainesville: Universal Press Florida.
- Schmidt, J. 1994.
"Nachzucht Von *Cyclura nubila nubila* (Kuba-Wirtelschwanzleguan)". *Elaphe* 2(2):21-23.
- Schwartz, A. 1964.
"*Anolis equestris* in Oriente Province, Cuba". *Bull. Mus. Comp. Zool. (Harvard College)* 131(12):403-28.
- Schwartz, A. en R. Henderson. 1991.
"Amphibians and Reptiles of the West Indies : Descriptions, Distributions, and Natural History". pp. 720. Gainesville: Univ. Florida Press.
- Schwartz, A. en R. Henderson. 1985.
"A Guide to the Identification of the Amphibians and Reptiles of the West Indies Exclusive of Hispanolia". pp. 165. Milwaukee: Milwaukee Public Museum.
- Schwartz, A. en C. McCoy. 1970.
"A Systematic Review of *Ameiva auberi* Cocteau (*Reptilia, Teiidae*) in Cuba and the Bahamas". *Ann. Carneg. Mus.* 41(4):45-41.
- Schwartz, A. en R. Thomas. 1975.
"A Check-List of West-Indian Amphibians and Reptiles". pp. 216. Pittsburgh: Can. Mus. Nat. Hist. - Spec. Publ. 1.
- Schwartz, A., R. Thomas, en L. Ober. 1978.
"First Supplement to a Check-List of West Indian Amphibians and Reptiles". pp. 35. Pittsburgh: Can. Mus. Nat. Hist. - Spec. Publ. 5.
- Sheplan, B. en A. Schwartz. 1974.
"Hispanolian Boas of the Genus *Epicrates* (Serpentes, Boidae) and Their Antillean Relationships". *Ann. Carneg. Mus.* 45(5):57-143.
- Smith, H. en A. Goebel. 1994.
"The Proper Spelling and Dates for Certain Names Associated With the Endemic West Indian Genus of Toads (*Amphibia: Bufonidae*)". *Herp. Review* 25(2):49-50.

- Stafford, P. 1986.
"Pythons and Boas". pp. 192. Neptune: T.F.H.
- Trueb, L. en J. Tyler. 1974.
"Systematics and Evolution of the Greater Antillean Hylid Frogs". Occ. Pap. Mus. Nat. Hist. Univ. Kans. 24:1-60.
- Valdes, A. 1988.
"A Note on the Distribution of Eleutherodactylus eileenae". Herp. Review 19(1):10-11.
- Vergner, I. en P. Polak. 1990.
"Beobachtungen Am Kuba-Rotkehlantil, Anolis porcatus Grau, 1840 Und Bemerkungen Zur Anolis allisoni Barbour, 1928". Herpetofauna 12(69):6-10.
- Vergner, I. en P. Polak. 1996.
"Kubanische Höhenanolis (Anolis Lucius-Gruppe) in Der Natur Und Im Terrarium". Herpetofauna 18(103):5-12.

9. OVERZICHTSTABELLEN.

- Tabel 1 *Checklist CaribHerp 2009.*
- Tabel 2 *Waarnemingen per gebied & per datum.*
- Tabel 3 *Waarnemingen volgens systematiek.*
- Tabel 4 *Waarnemingen per Nationaal Park of per gebied.*
- Tabel 5 *Top-10 voorkeursoorten.*
- Tabel 6 *Wijze van waarnemen per soort.*
- Tabel 7 *Aantal soorten & aantal dieren.*
- Tabel 8 *Gebruikte afkortingen & vertalingen - used abbreviations & translations.*
- Tabel 9 *Beschrijving van de route.*

TABEL 1. CHECKLIST CARIBHERP 2009

CHECKLIST CARIBHERP : UPDATE 10/04/2009	
AMPHIBIANS	
FAMILY BUFONIDAE	
Bufo cataulaciceps	CUBAN PINELAND TOAD
Bufo empusus	CUBAN SMALL-EARED TOAD
Bufo florentinoi	ZAPATA TOAD
Bufo fustiger	WESTERN GIANT TOAD
Bufo gundlachi	CUBAN HIGH-CRESTED TOAD
Bufo longinasus	CUBAN LONG-NOSED TOAD
Bufo peltoccephalus	EASTERN GIANT TOAD
Bufo taladai	CUBAN SPOTTED TOAD
FAMILY HYLIDAE	
Osteopilus septentrionalis	CUBAN TREEFROG
FAMILY LEPTODACTYLIDAE	
Eleutherodactylus acmonis	CUBAN RED-RUMPED FROG
Eleutherodactylus adelus	DWARF GRASS FROG
Eleutherodactylus albipes	TURQUINO WHITE-FOOTED FROG
Eleutherodactylus atkinsi	CUBAN GROIN-SPOT FROG
Eleutherodactylus auriculatus	CUBAN TELEGRAPH FROG
Eleutherodactylus bartonsmithi	BOCA DE YUMURI FROG
Eleutherodactylus blairhedgesi	CANASI FROG
Eleutherodactylus bresslerae	MAISI FROG
Eleutherodactylus casparii	TRINIDAD FLATHEAD FROG
Eleutherodactylus cubanus	TURQUINO RED-ARMED FROG
Eleutherodactylus cuneatus	ORIENTE STREAM FROG
Eleutherodactylus dimidiatus	CUBAN LONG-LEGGED FROG
Eleutherodactylus eileenae	CUBAN COLÍN FROG
Eleutherodactylus emiliae	TRINIDAD GROIN-SPOT FROG
Eleutherodactylus erythroproctus	CAMARONES RED-LEGGED FROG
Eleutherodactylus etheridgei	ORIENTE COASTAL FROG
Eleutherodactylus glamyrus	TURQUINO FERN FROG
Eleutherodactylus goini	GUANIGUANICO YELLOW-MOTTLED FROG
Eleutherodactylus greyi	CUBAN GREY FROG
Eleutherodactylus guanahacabibes	GUANAHACABIBES FROG
Eleutherodactylus Guantanamo	GUANTANAMERA FROG
Eleutherodactylus gundlachi	ORIENTE SPINY FROG
Eleutherodactylus iberia	MONTE IBERIA DWARF FROG
Eleutherodactylus intermedius	ORIENTE DARK-BELLIED FROG
Eleutherodactylus ionthus	ORIENTE TREE FROG
Eleutherodactylus jaumei	ORANGE LONG-NOSED FROG
Eleutherodactylus klinikowskii	BARRED ROCK FROG

Eleutherodactylus leberi	ORIENTE YELLOW-BELLIED FROG
Eleutherodactylus limbatus	YELLOW-STRIPED DWARF FROG
Eleutherodactylus maestrensis	SIERRA MAESTRA LONG-LEGGED FROG
Eleutherodactylus mariposa	CUBAN BUTTERFLY FROG
Eleutherodactylus melacara	DARK-FACED BROMELIAD FROG
Eleutherodactylus michaelsschmidi	SIERRA MAESTRA BLOTCHED FROG
Eleutherodactylus olivus	PINAR DEL RIO BROMELIAD FROG
Eleutherodactylus orientalis	BARACOA DWARF FROG
Eleutherodactylus pezopetrus	NIPE FROG
Eleutherodactylus pinarensis	CUBAN PINELAND FROG
Eleutherodactylus planirostris	CUBAN FLATHEAD FROG
Eleutherodactylus principalis	ORIENTE GREENISH-YELLOW FROG
Eleutherodactylus ricardii	ORIENTE YELLOW-MOTTLED FROG
Eleutherodactylus riparius	CUBAN STREAM FROG
Eleutherodactylus rivularis	SHORT-LEGGED STREAM FROG
Eleutherodactylus ronaldi	CUBAN KHAKI FROG
Eleutherodactylus simulans	ORIENTE MOTTLED FROG
Eleutherodactylus staurometopon	ISLA DE LA JUVENTUD BROMELIAD FROG
Eleutherodactylus symingtoni	WESTERN SPINY FROG
Eleutherodactylus tetajulia	BREASTS-OF-JULIE FROG
Eleutherodactylus thomasi	CUBAN CAVE FROG
Eleutherodactylus toa	ORIENTE PALLID FROG
Eleutherodactylus tonyi	CABO CRUZ FROG
Eleutherodactylus turquinensis	TURQUINO STREAM FROG
Eleutherodactylus varians	CUBAN BROMELIAD FROG
Eleutherodactylus varleyi	CUBAN GRASS FROG
Eleutherodactylus zeus	CUBAN GIANT FROG
Eleutherodactylus zugi	ROSARIO RED-LEGGED FROG
FAMILY RANIDAE	
Rana catesbeiana	BULLFROG
REPTILES	
FAMILY AMPHISBAENIDAE	
Amphisbaena barbouri	CUBAN MANY-RINGED AMPHISBAENA
Amphisbaena carlgansi	CUBAN PINK AMPHISBAENA
Amphisbaena cubana	CUBAN BROWN AMPHISBAENA
Cadea blanoides	CUBAN SPOTTED AMPHISBAENA
Cadea palirostrata	CUBAN SHARP-NOSED AMPHISBAENA
LIZARDS	
FAMILY ANGUIDAE	
Diploglossus delasagra	CUBAN PALE-NECKED GALLIWASP
Diploglossus garrioi	CUBAN SMALL-EARED GALLIWASP
Diploglossus nigropunctatus	CUBAN SPOTTED GALLIWASP
FAMILY GEKKONIDAE	
Gonatodes albogularis	NEOTROPICAL CLAWED GECKO
Hemidactylus angulatus	WEST AFRICAN HOUSE GECKO

Hemidactylus mabouia	COMMON HOUSE GECKO
Hemidactylus turcicus	MEDITERRANEAN GECKO
Sphaerodactylus argus	JAMAICAN STIPPLED SPHAERO
Sphaerodactylus armasi	SPOTTED-HEAD SPHAERO
Sphaerodactylus bromeliarum	CUBAN BROMELIAD SPHAERO
Sphaerodactylus celicara	BARACOAN EYESPOT SPHAERO
Sphaerodactylus cricoderus	TURQUINO COLLARED SPHAERO
Sphaerodactylus dimorphicus	SANTIAGO DE CUBA SPHAERO
Sphaerodactylus docimus	CABO CRUZ BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus elegans	ASHY SPHAERO
Sphaerodactylus intermedius	NORTH COAST BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus nigropunctatus	CUBAN THREE-BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus notatus	BROWN-SPECKLED SPHAERO
Sphaerodactylus oliveri	ESCAMBRAY SPOTTED SPHAERO
Sphaerodactylus pimienta	CUBAN PEPPER SPHAERO
Sphaerodactylus ramsdeni	CUBAN FOREST SPHAERO
Sphaerodactylus richardi	RICHARD'S BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus ruibali	GUANTANAMO BAY SPHAERO
Sphaerodactylus scaber	DOUBLE-COLLARED SPHAERO
Sphaerodactylus schwartzi	GUANTANAMO COLLARED SPHAERO
Sphaerodactylus siboney	SIBONEY GRAY-HEADED SPHAERO
Sphaerodactylus storeyae	ISLE OF PINES SPHAERO
Sphaerodactylus torrei	CUBAN BROAD-BANDED SPHAERO
Tarentola americana	CUBAN GIANT GECKO
Tarentola crombiei	ORIENTE TUBERCULATE GECKO
FAMILY IGUANIDAE	
Anolis agueri	CABO CRUZ BEARDED ANOLE
Anolis ahli	ESCAMBRAY BLUE-EYED ANOLE
Anolis alayoni	GUANTANAMO TWIG ANOLE
Anolis alfaroi	SMALL-FANNED BUSH ANOLE
Anolis allisoni	CUBAN BLUE ANOLE
Anolis allogus	SPANISH FLAG ANOLE
Anolis altitudinalis	TURQUINO GREEN-MOTTLED ANOLE
Anolis alutaceus	BLUE-EYED TWIG ANOLE
Anolis anilloquioi	BROWN-EYED BUSH ANOLE
Anolis angusticeps	CUBAN TWIG ANOLE
Anolis argenteolus	CUBAN TRUNK ANOLE
Anolis argillaceus	CUBAN DARK-BARK ANOLE
Anolis baracoae	BARACOA GIANT ANOLE
Anolis barbatus	WESTERN BEARDED ANOLE
Anolis bartschi	PINAR DEL RIO CLIFF ANOLE
Anolis birama	CUBAN BIG-EARED ANOLE
Anolis bremeri	CUBAN VARIEGATED ANOLE
Anolis centralis	CENTRAL PALLID ANOLE
Anolis chamaeleonides	SHORT-BEARDED ANOLE

<i>Anolis clivicola</i>	TURQUINO FERN ANOLE
<i>Anolis confusus</i>	CABO CRUZ TRUNK ANOLE
<i>Anolis cupeyalensis</i>	STRIPED-BELLIED GRASS ANOLE
<i>Anolis cyanopleurus</i>	GREEN FERN ANOLE
<i>Anolis delafulentei</i>	SIERRA DE TRINIDAD CRESTED ANOLE
<i>Anolis equestris</i>	CUBAN GIANT ANOLE
<i>Anolis fugitivus</i>	GREEN-HEADED GRASS ANOLE
<i>Anolis garridoi</i>	ESCAMBRAY TWIG ANOLE
<i>Anolis guafe</i>	CABO CRUZ BANDED ANOLE
<i>Anolis guamuhaya</i>	ESCAMBRAY BEARDED ANOLE
<i>Anolis guazuma</i>	TURQUINO TWIG ANOLE
<i>Anolis homolechis</i>	CUBAN WHITE-FANNED ANOLE
<i>Anolis imias</i>	IMIAS ROCK ANOLE
<i>Anolis incredulus</i>	TURQUINO EMERALD ANOLE
<i>Anolis inexpectatus</i>	PINELAND BUSH ANOLE
<i>Anolis isolepis</i>	DWARF GREEN ANOLE
<i>Anolis juangundlachi</i>	YELLOW-LIPPED GRASS ANOLE
<i>Anolis jubar</i>	CUBAN COAST ANOLE
<i>Anolis litoralis</i>	ORIENTE PALLID ANOLE
<i>Anolis loysianus</i>	SPINY ANOLE
<i>Anolis lucius</i>	SLENDER CLIFF ANOLE
<i>Anolis luteogularis</i>	WESTERN GIANT ANOLE
<i>Anolis macilentus</i>	BLACK-CHEEKED BUSH ANOLE
<i>Anolis mestrei</i>	RED-FANNED ROCK ANOLE
<i>Anolis mimus</i>	(synonym of <i>A. rejectus</i>)
<i>Anolis noblei</i>	ORIENTE GIANT ANOLE
<i>Anolis ophiolepis</i>	FIVE-STRIPED GRASS ANOLE
<i>Anolis oporinus</i>	PIMIENTA GREEN ANOLE
<i>Anolis paternus</i>	ASHY BUSH ANOLE
<i>Anolis pigmaequestris</i>	PYGMY GIANT ANOLE
<i>Anolis porcatus</i>	CUBAN GREEN ANOLE
<i>Anolis porcus</i>	ORIENTE BEARDED ANOLE
<i>Anolis pumilus</i>	CUBAN SPINY-PLANT ANOLE
<i>Anolis quadriocellifer</i>	CUBAN EYESPOT ANOLE
<i>Anolis rejectus</i>	SANTIAGO GRASS ANOLE
<i>Anolis rubribarbus</i>	CUBAN TIGER ANOLE
<i>Anolis ruibali</i>	CABO CRUZ PALLID ANOLE
<i>Anolis sagrei</i>	CUBAN BROWN ANOLE
<i>Anolis smallwoodi</i>	GREEN-BLOTCHED GIANT ANOLE
<i>Anolis spectrum</i>	BLACK-SHOULDERED GROUND ANOLE
<i>Anolis terueli</i>	YELLOW-FANNED PALLID ANOLE
<i>Anolis toledo</i>	GRAY-BANDED GREEN ANOLE
<i>Anolis vanidicus</i>	ESCAMBRAY GRASS ANOLE
<i>Anolis vermiculatus</i>	CUBAN STREAM ANOLE
<i>Anolis vescus</i>	PURIAL BUSH ANOLE

<i>Cyclura nubila</i>	CUBAN ROCK IGUANA
<i>Leiocephalus carinatus</i>	SAW-SCALED CURLYTAIL
<i>Leiocephalus cubensis</i>	CUBAN BROWN CURLYTAIL
<i>Leiocephalus macropus</i>	CUBAN SIDE-BLOTCHED CURLYTAIL
<i>Leiocephalus onaneyi</i>	GUANTANAMO STRIPED CURLYTAIL
<i>Leiocephalus raviceps</i>	PALLID CURLYTAIL
<i>Leiocephalus stictigaster</i>	CUBAN STRIPED CURLYTAIL
FAMILY TEIIDAE	
<i>Ameiva auberi</i>	CUBAN AMEIVA
FAMILY XANTUSIIDAE	
<i>Cricosaura typica</i>	CUBAN NIGHT LIZARD
SNAKES	
FAMILY BOIDAE	
<i>Epicrates angulifer</i>	CUBAN BOA
FAMILY DIPSADIDAE	
<i>Cubophis cantherigerus</i>	CUBAN RACER
<i>Caraiba andreae</i>	CUBAN LESSER RACER
<i>Arrhyton ainictum</i>	LAS TUNAS RACERLET
<i>Arrhyton dolichura</i>	HAVANA RACERLET
<i>Arrhyton landoi</i>	ORIENTE BROWN-CAPPED RACERLET
<i>Arrhyton procerum</i>	ZAPATA LONG-TAILED RACERLET
<i>Arrhyton supernum</i>	ORIENTE BLACK RACERLET
<i>Arrhyton taeniatum</i>	BROAD-STRIPED RACERLET
<i>Arrhyton tanyplectum</i>	GUANIGUANICO RACERLET
<i>Arrhyton vittatum</i>	CUBAN SHORT-TAILED RACERLET
<i>Tretanorhinus variabilis</i>	CUBAN WATER SNAKE
FAMILY NATRICIDAE	
<i>Nerodia clarkii</i>	MANGROVE SALT MARSH SNAKE
FAMILY TROPIDOPHIIDAE	
<i>Tropidophis celiae</i>	CANASI TROPE
<i>Tropidophis feicki</i>	BROAD-BANDED TROPE
<i>Tropidophis fuscus</i>	CUBAN DUSKY TROPE
<i>Tropidophis galacelidus</i>	ESCAMBRAY WHITE-NECKED TROPE
<i>Tropidophis hardyi</i>	ESCAMBRAY SMALL-HEADED TROPE
<i>Tropidophis hendersoni</i>	CUBAN KHAKI TROPE
<i>Tropidophis maculatus</i>	SPOTTED RED TROPE
<i>Tropidophis melanurus</i>	GIANT TROPE
<i>Tropidophis morenoi</i>	ZEBRA TROPE
<i>Tropidophis nigriventris</i>	DARK-BELLIED TROPE
<i>Tropidophis pardalis</i>	SPOTTED BROWN CUBAN TROPE
<i>Tropidophis pilsbryi</i>	ORIENTE WHITE-NECKED TROPE
<i>Tropidophis semicinctus</i>	YELLOW BANDED TROPE
<i>Tropidophis spiritus</i>	SANCTI SPIRITUS TROPE
<i>Tropidophis wrighti</i>	GRACILE BANDED TROPE
<i>Tropidophis xanthogaster</i>	GUANAHACABIBES TROPE

FAMILY TYPHLOPIDAE	
Typhlops anchauros	MAISÍ BLINDSNAKE
Typhlops anousius	CUBAN PALLID BLINDSNAKE
Typhlops arator	CUBAN GIANT BLINDSNAKE
Typhlops contorhinus	CUBAN SHORT-NOSED BLINDSNAKE
Typhlops golyathi	PINAR DEL RIO GIANT BLINDSNAKE
Typhlops lumbricalis	CUBAN BROWN BLINDSNAKE
Typhlops notorachius	IMÍAS BLINDSNAKE
Typhlops perimychus	GUANTANAMO BAY BLINDSNAKE
Typhlops satelles	CIENFUEGOS BLINDSNAKE
FAMILY EMYDIDAE	
Trachemys decussata	CUBAN SLIDER
CROCODILIANS	
FAMILY ALLIGATORIDAE	
Caiman crocodilus	SPECTACLED CAIMAN
FAMILY CROCODYLIDAE	
Crocodylus acutus	AMERICAN CROCODILE
Crocodylus rhombifer	CUBAN CROCODILE

TABEL 2. WAARNEMINGEN PER GEBIED EN PER DATUM. zie pagina website

TABEL 3. WAARNEMINGEN VOLGENS SYSTEMATIEK

BUFONIDAE	
Bufo empusus	CUBAN SMALL-EARED TOAD
Bufo gundlachi	CUBAN HIGH-CRESTED TOAD
Bufo pelticephalus	EASTERN GIANT TOAD
Bufo taladai	CUBAN SPOTTED TOAD
HYLIDAE	
Osteopilus septentrionalis	CUBAN TREEFROG
LEPTODACTYLIDAE	
Eleutherodactylus atkinsi atkinsi	CUBAN GROIN-SPOT FROG
Eleutherodactylus atkinsi orientalis	
Eleutherodactylus auriculatus	CUBAN TELEGRAPH FROG
Eleutherodactylus bartonsmithi	BOCA DE YUMURI FROG
Eleutherodactylus bresslerae	MAISI FROG
Eleutherodactylus cfr. varians	NEW SPEC. !!!
Eleutherodactylus cuneatus	ORIENTE STREAM FROG
Eleutherodactylus dimidiatus	CUBAN LONG-LEGGED FROG
Eleutherodactylus guantanamera	GUANTÁNAMO FROG
Eleutherodactylus iberia	MONTE IBERIA DWARF FROG
Eleutherodactylus intermedius	ORIENTE DARK-BELLIED FROG
Eleutherodactylus limbatus	YELLOW-STRIPED DWARF FROG
Eleutherodactylus new auriculatus-like	NEW SPEC. !!!
Eleutherodactylus planirostris	CUBAN FLATHEAD FROG
Eleutherodactylus ricordii	ORIENTE YELLOW-MOTTLED FROG
Eleutherodactylus ronaldi	CUBAN KHAKI FROG
Eleutherodactylus simulans	ORIENTE MOTTLED FROG
Eleutherodactylus tonyi	CABO CRUZ FROG
Eleutherodactylus undescribed varleyi-like	NEW SPEC. !!!
RANIDAE	
Rana catesbeiana	BULLFROG
GEKKONIDAE	
Hemidactylus angulatus	WEST AFRICAN HOUSE GECKO
Hemidactylus mabouia	COMMON HOUSE GECKO
Sphaerodactylus armasi	SPOTTED-HEAD SPHAERO
Sphaerodactylus dimorphicus	SANTIAGO DE CUBA SPHAERO
Sphaerodactylus docimus	CABO CRUZ BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus nigropunctatus granti	CUBAN THREE-BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal	
Sphaerodactylus notatus	BROWN-SPECKLED SPHAERO
Sphaerodactylus ruibali	GUANTANAMO BAY SPHAERO
Sphaerodactylus torrei spielmani	CUBAN BROAD-BANDED SPHAERO
Sphaerodactylus torrei torrei	

Tarentola americana	CUBAN GIANT GECKO
Tarentola crombiei	ORIENTE TUBERCULATE GECKO
IGUANIDAE	
Anolis alayoni	GUANTANAMO TWIG ANOLE
Anolis allisoni	CUBAN BLUE ANOLE
Anolis allogus	SPANISH FLAG ANOLE
Anolis alutaceus	BLUE-EYED TWIG ANOLE
Anolis angusticeps	CUBAN TWIG ANOLE
Anolis argenteolus	CUBAN TRUNK ANOLE
Anolis baracoae	BARACOA GIANT ANOLE
Anolis confusus	CABO CRUZ TRUNK ANOLE
Anolis cyanopleurus	GREEN FERN ANOLE
Anolis equestris verreonensis	CUBAN GIANT ANOLE
Anolis guafe	CABO CRUZ BANDED ANOLE
Anolis homolechis	CUBAN WHITE-FANNED ANOLE
Anolis imias	IMIAS ROCK ANOLE
Anolis inexpectatus	PINELAND BUSH ANOLE
Anolis jubar albertschwartzi	CUBAN COAST ANOLE
Anolis jubar cocoensis	
Anolis jubar oriens	
Anolis ophiolepis	FIVE-STRIPED GRASS ANOLE
Anolis pigmaequestris	PYGMY GIANT ANOLE
Anolis porcatus	CUBAN GREEN ANOLE
Anolis rejectus	SANTIAGO GRASS ANOLE
Anolis rubribarbus	CUBAN TIGER ANOLE
Anolis ruibali	CABO CRUZ PALLID ANOLE
Anolis sagrei	CUBAN BROWN ANOLE
Anolis smallwoodi palardis	GREEN-BLOTCHED GIANT ANOLE
Cyclura nubila	CUBAN ROCK IGUANA
Leiocephalus carinatus acuarius	SAW-SCALED CURLYTAIL
Leiocephalus carinatus carinatus	
Leiocephalus cubensis cubensis	CUBAN BROWN CURLYTAIL
Leiocephalus macropus asbolomus	CUBAN SIDE-BLOTCHED CURLYTAIL
Leiocephalus macropus macropus	
Leiocephalus macropus phyllax	
Leiocephalus raviceps raviceps	PALLID CURLYTAIL
Leiocephalus stictigaster celeustes	CUBAN STRIPED CURLYTAIL
Leiocephalus stictigaster septentrionalis	
TEIIDAE	
Ameiva auberi hardyi	CUBAN AMEIVA
Ameiva auberi orlandoi	
Ameiva auberi sabulicolor	
XANTUSIIDAE	
Cricosaura typica	CUBAN NIGHT LIZARD

BOIDAE	
Epicrates angulifer	CUBAN BOA
DIPSADIDAE	
Cubophis cantherigerus	CUBAN RACER
TROPHIDOPHIIDAE	
Tropidophis melanurus	GIANT TROPE
TYPHLOPIDAE	
Typhlops lumbricalis	CUBAN BROWN BLINDSNAKE
EMYDIDAE	
Trachemys decussata	CUBAN SLIDER
CROCODYLIDAE	
Crocodylus acutus	AMERICAN CROCODILE

TABEL 4. WAARNEMINGEN PER NATIONAAL PARK OF PER GEBIED.

CUBA (East) 2009			
P. N. DESEMBARCO DEL GRANMA		HATIBONICO & LOS MONITONGOS	
1	Bufo peltoccephalus	1	Sphaerodactylus ruibali
2	Osteopilus septentrionalis	2	Sphaerodactylus torrei spielmani
3	Eleutherodactylus atkinsi atkinsi	3	Tarentola americana
4	Eleutherodactylus auriculatus	4	Tarentola crombiei
5	Eleutherodactylus cfr. varians	5	Anolis argenteolus
6	Eleutherodactylus tonyi	6	Anolis homolechis
7	Eleutherodactylus undescribed varleyi-like	7	Anolis jubar albertschwartzi
8	Sphaerodactylus nigropunctatus ocujal	8	Anolis porcatus
9	Anolis angusticeps	9	Anolis sagrei
10	Anolis argenteolus	10	Anolis smallwoodi palardis
11	Anolis confusus	11	Leiocephalus carinatus acuarius
12	Anolis equestris verreonensis	12	Leiocephalus macropus macropus
13	Anolis guafe	13	Leiocephalus raviceps raviceps
14	Anolis jubar oriens		
15	Anolis ophiolepis		
16	Anolis porcatus		
17	Anolis ruibali		
18	Leiocephalus macropus phyllax		
19	Leiocephalus carinatus acuarius		
20	Ameiva auberi hardyi		
21	Cricosaura typica		
22	Epicrates angulifer		
23	Typhlops lumbricalis		

CUBA (East) 2009

BARACOA & P. N. A. DE HUMBOLDT

1	Bufo taladai
2	Osteopilus septentrionalis
3	Eleutherodactylus atkinsi orientalis
4	Eleutherodactylus bartonsmithi
5	Eleutherodactylus bresslerae
6	Eleutherodactylus iberia
7	Eleutherodactylus limbatus
8	Eleutherodactylus new auriculatus-like
9	Eleutherodactylus ronaldi
10	Eleutherodactylus simulans
11	Rana catesbeiana
12	Hemidactylus angulatus
13	Sphaerodactylus notatus
14	Tarentola crombiei
15	Anolis allogus
16	Anolis argenteolus
17	Anolis baracoae
18	Anolis cyanopleurus
19	Anolis homolechis
20	Anolis inexpectatus
21	Anolis rubribarbus
22	Anolis sagrei
23	Leiocephalus carinatus acuarius
24	Leiocephalus macropus asbolomus
25	Tropidophis melanurus

SANTIAGO DE CUBA & P. N. DE GRAN PIEDRA

1	Eleutherodactylus auriculatus
2	Eleutherodactylus cuneatus
3	Eleutherodactylus dimidiatus
4	Eleutherodactylus intermedius
5	Eleutherodactylus limbatus
6	Eleutherodactylus ricordii
7	Eleutherodactylus guantanamera
8	Sphaerodactylus torrei torrei
9	Sphaerodactylus dimorphicus
10	Anolis allogus
11	Anolis alutaceus
12	Anolis argenteolus
13	Anolis homolechis
14	Anolis jubar oriens
15	Anolis porcatus
16	Anolis rejectus
17	Leiocephalus cubensis cubensis
18	Tropidophis melanurus

CUBA (East) 2009

CAYO COCO

1	Bufo empusus
2	Bufo gundlachi
3	Bufo peltoccephalus
4	Osteopilus septentrionalis
5	Eleutherodactylus planirostris
6	Hemidactylus mabouia
7	Sphaerodactylus nigropunctatus granti
8	Sphaerodactylus notatus
9	Anolis jubar cocoensis
10	Anolis porcatus
11	Anolis sagrei
12	Cyclura nubila
13	Leiocephalus stictigaster septentrionalis
14	Leiocephalus carinatus carinatus
15	Ameiva auberi orlandoi
16	Cubophis cantherigerus
17	Crocodylus acutus

TABEL 5. TOP-10 VOORKEURSOORTEN.

CUBA (East) 2009			
Provincies: Granma - Santiago de Cuba - Guantánamo - Ciego de Avila			
Amfibieën & Reptielen: TOP-10 VOORKEURSOORTEN			
	Soort	English Name	onze observatie
Leptodactylidae (Fluitkikkers)	Eleutherodactylus iberia	MONTE IBERIA DWARF FROG	x
Amphisbaenidae (Wormhagedissen)	Amphisbaena cubana	CUBAN BROWN AMPHISBAENA	-
Anguidae (Hazelwormen)	Diploglossus nigropunctatus	CUBAN SPOTTED GALLIWASP	-
Gekkonidae (Gekko's)	Sphaerodactylus torrei	CUBAN BROAD-BANDEND SPHAERO	x
Xantusidae (Nachthagedissen)	Cricosaura typica	CUBAN NIGHT LIZARD	x
Iguanidae (Leguanen)	Anolis baracoae	BARACOA GIANT ANOLE	x
	Anolis equestris cyaneus	BLUE GIANT ANOLE	-
	Anolis equestris verreonensis	DWARF GREEN ANOLE	x
	Anolis noblei	ORIENTE GIANT ANOLE	-
	Anolis smallwoodi	GREEN BLOCHED GIANT ANOLE	x
totaal			6
%			60%

TABEL 6. WIJZE VAN WAARNEMEN PER SOORT. zie pagina website

TABEL 7. AANTAL SOORTEN EN AANTAL DIEREN.

CUBA (East) 2009					
Provincies: Granma - Santiago de Cuba - Guanatánamo - Ciego de Avila					
Amfibieën & Reptielen: AANTAL SOORTEN & AANTAL DIEREN					
		Aantal soorten		Aantal dieren	
AMFIBIEËN	Bufonidae	4		15	
	Hylidae	1		4	
	Leptodactylidae	19		40	
	Ranidae	1		1	
	Subtotaal		25		60
REPTIELEN	Gekkonidae	13		42	
	Iguanidae	35		221	
	Teiidae	3		10	
	Xantusiidae	1		4	
	Boidae	1		1	
	Colubridae	2		4	
	Typhlopidae	1		1	
	Emydidae	1		1	
	Crocodylidae	1		2	
	Subtotaal		58		288
AMFIBIEËN & REPTIELEN	Totaal		83		348

TABEL 8. GEBRUIKTE AFKORTINGEN & VERTALINGEN – USED ABBREVIATIONS & TRANSLATIONS.

AANTAL	aantal	number
AD	adult – volwassen	adult
ALT	altitude	altitude
An	anale schub	anal shield
AUD	auditiële waarneming	auditive observation (calling animal)
Breedte	breedte	width
EI	eieren	eggs
GR	gewicht in gram	weight in gram
HV	handvangst	captured by hand
JUV	1 ^e kalenderjaar dier	juvenile (from birth until end of first year)
Km	kilometer	kilometer
KRL	kop-romplengte	snouth-vent lenght
LA - Larven	larven	larvae
LEEFTIJD	leeftijd	age
lengte	lengte	lenght
M	man	male
mm	millimeter	millimeter
Nvt	niet van toepassing	does not apply
PRIM	primair – originele staart	original tail
SAD	subadult	subadult
SC	subcaudalia – onderstaartschilden	number of subcaudals in snakes
SEC	geregenereerd staartgedeelte	regenerated part of tail
SEX	geslacht: mannetje of wijfje	male or female
SL	staartlengte	tail lenght
TL	totale lengte	total lenght
UUR	uur	time
VD	via derden	received from somebody else
VINDPLAATS	vindplaats	finding place
VE	ventralia – buikschilden	number of ventrals
VO	visuele observatie	visual observation
VS	verkeersslachtoffer	dead on road
W	wijfje	female

TABEL 9. BESCHRIJVING VAN DE ROUTE.

CUBA East 2009			
Provincies: Granma - Santiago de Cuba - Guantánamo - Ciego de Avila			
BESCHRIJVING VAN DE ROUTE			
Woensdag	02 sep	VM	Zoersel -> Kontich -> Brussel-Zuid -> Parijs - Charles De Gaulle - > Cuba
		NM	
		AV	Havana
Logies		Hotel Florida	
Donderdag	03 sep	VM	Vlucht Havana -> Holguin / Holguin -> Rio Cauto El Cristo -> Bayamo
		NM	Bayamo -> Manzanillo -> Niquero -> Cabo Cruz: Trail El Guafe -> Niquero
		AV	Niquero -> Cabo Cruz: Trail El Guafe -> Niquero
Logies		Hotel Niquero	
Vrijdag	04 sep	VM	Niquero -> Alegria del Pio: Trail Morlotte Fustete
		NM	Trail Morlotte Fustete -> Niquero
		AV	Niquero -> Trail Bosque Castillo -> Niquero
Logies		Hotel Niquero	
Zaterdag	05 sep	VM	Niquero -> Pilon -> Santiago de Cuba
		NM	Santiago de Cuba -> Guantánamo -> Caimanera
		AV	Caimanera
Logies		Hotel Caimanera	
Zondag	06 sep	VM	Caimanera -> Trail Los Monitongos
		NM	Hatibonico
		AV	Caimanera
Logies		Hotel Caimanera	
Maandag	07 sep	VM	Caimanera -> Guantánamo -> Tortuguilla
		NM	Tortuguilla -> Imias -> Cajobabo -> Baracoa
		AV	Baracoa -> Rio Yumuri -> Baracoa
Logies		Hotel Castillo Porto Santo	
Dinsdag	08 sep	VM	Baracoa -> P. N. A. de Humboldt > Rancho Toa -> Baracoa
		NM	Baracoa
		AV	Baracao -> El Yunque -> Rio Duaba -> Baracoa
Logies		Hotel Castillo Porto Santo	
Woensdag	09 sep	VM	Baracoa
		NM	Baracoa -> Mirador Alto de Cotilla -> Cajobabo
		AV	Cajobabo -> Imias -> Guantánamo -> Santiago de Cuba
Logies		Hotel San Juan	

CUBA East 2009			
Provincies: Granma - Santiago de Cuba - Guantánamo - Ciego de Avila			
BESCHRIJVING VAN DE ROUTE			
Donderdag	10 sep	VM	Santiago de Cuba -> P. N. de Gran Piedra
		NM	P. N. de Gran Piedra -> Santiago de Cuba
		AV	Santiago de Cuba (Hotel)
Logies		Hotel San Juan	
Vrijdag	11 sep	VM	Santiago de Cuba -> Harbour Bay
		NM	Bootvaart Cayo Granma / -> Santiago De Cuba (City Tour)
		AV	Vlucht Santiago de Cuba -> Havana
Logies		Hotel Florida	
Zaterdag	12 sep	VM	Vlucht Havana -> Cayo Coco Island
		NM	Cayo Coco: Trail El Bagá
		AV	Hotel
Logies		Hotel Oasis Playa Coco	
Zondag	13 sep	VM	Cayo Coco: Trail Las Dunas del Puerto & El Bagá & omgeving
		NM	
		AV	Hotel
Logies		Hotel Oasis Playa Coco	
Maandag	14 sep	VM	Vlucht Cayo Coco -> Havana
		NM	Havana
		AV	Havana
Logies		Hotel Florida	
Dinsdag	15 sep	VM	Havana
		NM	Havana -> Airport
		AV	Cuba -> Parijs Charles De Gaulle -> Brussel-Zuid -> Kontich -> Zoersel
Woensdag	16 sep	VM	
		NM	